У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 16. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 26-го СІЧНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 26, 1971 No. 16. VOL. LXXVIII.

„ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ" В РОКОВИНИ 22-ГО СІЧНЯ СТАЄ ВСЕАМЕРИКАНСЬКИМ; РОКОВИНИ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ ТАКОЖ У ЦЬОМУ РОЦІ ВІДЗНАЧЕНО В АМЕРИЦІ ЧИСЛЕННИМИ ПРОКЛЯМАЦІЯМИ ГУБЕРНАТОРІВ СТЕЙТІВ І ПОСАДНИКІВ МІСТ, ЗАЯВАМИ ЗАКОНОДАВЦІВ У КОНГРЕСІ ЗСА, УКРАЇНСЬКИМИ ПРАПОРАМИ НА РАТУШАХ І КАПІТОЛЯХ ТА ІМПРЕЗАМИ

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 25 січня 1971

В АМЕРИЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ ПОВІДОМИВ ІЗ ВАШИНГТОНУ, що далі продовжує зростати кількість безробітних серед найбіднішої частини американського населення, особливо в бідних підміських районах. У 1969 році безробітних було в таких районах 5.5 відсотка, в 1970 році їх кількість зросла до 7.6 відс. Зросла також кількість чорної молоді, яка не може знайти собі праці.

ТЕЛЕФОНІЧНІ МЕХАНІКИ У НЮЙОРКСЬКОМУ СТЕЙТІ вийшли на працю після двотижневого страйку. Між працедавцями й страйкуючими дійшло до певного порозуміння щодо оплати понаднормових годин праці.

МІСЬКІ УПРАВИ НА ВСІЙ ТЕРИТОРІЇ ЗСА повідомляють, що їхнім поліційним силам не вдається завербувати на службу такої кількости чорних громадян, якої вони хотіли б. Тільки у Вашингтоні, Д. К., поліція не відчуває нестачі чорних поліцистів, але в таких містах, як Ню Йорк, Ню Орлінс, Сіятлі й більшості інших їх не вистачає. Провідники негрів кажуть, що поліція не достатньо заохочує негрів до поліційної служби.

НА ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЬНИЦІ В РАЙОНІ від Монтани до Айдаго, поблизу мехіканського кордону, швидко зростають ціни. Дрібні фармери продають свою землю через різних торговельних представників, які різко набивають ціну, користуючись тим, що до тих місцевостей прибуває все більше населення.

ЖИДІВСЬКА ЛІГА БНАЙ БРІТ ОБВИНУВАТИЛА крайнє праву організацію „Ліберти Лаббі", що та організація збирає фонди на встановлення в ЗСА „правої диктатури". Представник Ліги сказав, що „Ліберти Лаббі" вважає встановлення такої диктатури необхідним, щоб перетяти дорогу комуністам і радикальним лівим елементам.

СЕНАТОР - ДЕМОКРАТ ДЖОРДЖ МЕКГОВЕН, промовляючи в Каліфорнії, закликав урядово визнати комуністичний Китай і допустити його до складу Організації Об'єднаних Націй. Уряд президента Ричарда Ніксона шукає порозуміння з червоним Китаєм дуже обережно і не збирається відкидати дружби з національним Китаєм-Формозою.

СЕНАТОР ЕДВАРД КЕННЕДІ ВТРАТИВ свою керівну позицію в демократичній фракції в Конгресі — пост помічника лідера більшости в 91-му Конгресі. Він відпав у висліді боротьби між правим і лівим угрупуваннями серед демократів. На його місце вибрано більшістю голосів сенатора із стейту Зах. Вірджінія, Роберта Берда, який належить до більш поміркованої групи, ніж „лібeрал" Кеннеді.

У СВІТІ

У ПОЛЬЩІ ДИМІСІОНУВАЛИ міністра внутрішніх справ Казімєржа Світалю. На його місце прийшов дотеперішній його заступник Францішек Шляхціц, колишній шеф польської поліції на Шлезьку, відкіля походить новий головний секретар польської компартії, Едвард Ґерек. Світалю звільнили, як того, що дав наказ стріляти до демонструючих в прибалтійських містах робітників у грудні мин. року. Але новий польський прем'єр Пйотр Ярошевіч проголосив наказ керівникам усіх фабрик і підприємств — рішуче поборювати „розхитання дисципліни праці", як страйк, абсенції на праці, малу продуктивність і т. п.

СОВЄТСЬКІ ВЛАСТІ ЗАБОРОНИЛИ видатному віолончелістові й диригентові Мстиславу Ростроповічеві виїздити за кордон на час найближчих шістьох місяців. Відкликано його концерти в різних західніх державах, між іншими в ЗСА. Ростроповіч розіслав був 31 жовтня мин. року листи до редакцій чотирьох головних газет в СССР в обороні свого приятеля, письменника Александра Солженіцина із скаргою проти вирішування в СССР проблем культури некомпетентними особами.

В КАЇРО ОПРИЛЮДНЕНО тексти листів американського державного секретаря Вілляма Роджерса до єгипетського міністра закордонних справ Махмуда Ріяда і відповідь в справі продовження воєнного перемир'я на Близькому Сході поза дату 5 лютого ц. р. Ріяд закинув Роджерсові, що ЗСА повинні вжити свого впливу на Ізраїль, щоб той був примирливіший не тільки в теорії, а й у практиці, себто щодо відкликання своїх військ з окупованих ним земель.

В ЮГОСЛАВІЇ ЗДЕВАЛЬВОВАНО валюту: дотепер 1 дол. був рівновартний 12.15 динарів, надалі за 1 доляра отримається 15 динарів. Обниження вартости динара утруднить імпорт до Югославії чужих товарів, особливо сирівців. Югославія мала поважний дефіцит у торговельному обороті з закордоном.

ЛИТОВЕЦЬ ВІТАВТАС СІМОКАІТІС ЗРОБИВ відклик до Верховного Совєта Литовської ССР від засуду смерти, що його дістав за спробу схопити совєтський літак з Вільна та скерувати його до Швеції. Його дружину, яка брала участь у тій спробі, засудили на три роки кацету.

БРИТІЙСЬКА ПАЛАТА ГРОМАД ПЕРЕВОДИЛА дводенні дебати, чи старатися Британії за приступлення до Европейської Економічної Спільноти. Коло 100 послів із соціялістичної Партії Праці заявилися „проти", але так само різку опозиційну промову виголосив скрайній „правий" посол із Консервативної партії, Інок Повелл. Британський уряд офіційно є за вступом до ЕЕСпільноти і веде в цій справі переговори з 6-ма західньо - европейськими членськими державами.

КОНФЕРЕНЦІЯ БРИТІЙСЬКОГО КОММОНВЕЛТУ ПРОГОЛОСИЛА в Сінгапурі гостру заяву проти расизму, залишивши окремим членським державам Коммонвелту право вирішувати свою політику супроти держав з расистськими режимами. Цей компромісовий внесок зголосила Канада.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН У ПОСЛАННІ ПРО СТАН УНІЇ ПРОПОНУЄ „НОВУ АМЕРИКАНСЬКУ РЕВОЛЮЦІЮ"

Вашингтон. — Минулої п'ятниці, 22-го січня, президент Ричард М. Ніксон виголосив на спільній сесії Конгресу ЗСА передаване через усі телевізійні й радієві стації своє річне Послання Про Стан Унії, закликаючи контрольований демократами Конгрес започаткувати разом з ним „нову американську революцію", що включала б основну реформу федеральної бюрократії та нові великі і коштовні програми соціяльного забезпечення, зокрема забезпечення здоров'я. Президент обмежив своє послання виключно до внутрішніх справ, заповідаючи, що про закордонні справи він говоритиме окремо наступного місяця. „Ми перебули довгу, темну ніч занепаду американського духа, але ця ніч кінчається . . ." говорив президент Ніксон. За найбільш „революційну" вважається пропозицію президента Ніксона „зреформувати цілу структуру Американського Уряду, щоб він знову відповідав потребам і бажанням американського народу". В цій реформі передбачається зменшення департаментів (міністерств) федерального Уряду з теперішніх 12 до восьмох. У теперішній формі залишилися б тільки Державний Департамент Скарбниці, Департамент Оборони і Департамент Справедливости, а всі інші були б зреформовані. Між іншими найважливішими пропозиціями президента Ніксона є:

● Реформа доброчинности: „Теперішня система перетворилася в потворну . . . ми мусимо зустріти виклик не вкладом ще більше грошей у стару систему, але скасуванням її та встановленням нової. Щедро допоможімо тим, які самі не можуть собі допомогти, але припинімо допомогу тим, які можуть, але не хочуть собі допомагати". — пропонував президент Ніксон.

● Економія: „Я предложу коштовний бюджет . . . такий, що допоможе розвинути господарство та відкрити нові можливості праці для мільйонів американців".

● Довкілля: „Я запропоную нову і сильну систему ініціятиви та прочищення нашого повітря і нашої води, для боротьби проти галасливости та для відбудови нашого довкілля".

● Опіка над здоров'ям: „Я запропоную програму для забезпечення, щоб ніхто з американців не був позбавлений лікарської опіки тому,, що він не може за неї заплатити . . . Я прохатиму призначення додаткових 100 мільйонів долярів на започаткування найширшої акції для знайдення пістряка".

● Поділ податків: „Я пропоную, щоб Конгрес інвестував 16 більйонів долярів у поновлення стейтових і міських правлінь, з цього п'ять більйонів долярів новими, необмеженими фондами . . . В наступному бюджетовому році це збільшить федеральну допомогу стейтам і містам на 25% у порівнянні з теперішньою" — пропонує президент Ніксон.

Президент Ніксон виголошує своє Послання Про Стан Унії

Шах Ірану погрожує скасуванням всіх нафтових концесів в Азії й Африці

Тегеран. — Шах Ірану, Реза Пахлеві, відбув в неділю 24 січня ц. р. тригодинну пресову конференцію з іранськими й закордонними журналістами та загрозив, що коли впродовж найближчих 10-ти днів не прийде до згоди між 10-ма державами, які продукують і експортують нафту, і 17 міжнародними нафтовими компаніями, які мають у тих продукуючих держав нафтові концесії, то продуценти нафти зупинять її експорт, а в дальшому — переведуть націоналізацію чужинецьких концесій. Реза Пахлев покликався на прецедент, як-то Єгипет знаціоналізував Суезький канал, уневажнивши дотичну концесію Британії. Тими 10 продукуючими нафту державами є Іран, Ірак, Кувайт, Савді Арабія, Емірат Абу Джабі, Елмірат Квадар, Лібія, Альжир, Індонезія і Венесуеля. Вони продукують 85 відс. всієї нафти у світі, поза ЗСА і Совєтським Союзом. На 17 імпортуючих компаній складаються компанії американські, британські, французькі, голляндські й бельгійські.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ В БАЙОНІ

У понеділок, 18-го січня, посадник міста Байону, Ню Джерзі, Ф. Ґ. Фіцпатрик прийняв українську делеґацію та в її приявності підписав проклямацію Дня Української Незалежности в тому місті із доручення виставити 22-го січня на ратуші прапор, який йому при цій нагоді передано. На фото (зліва): голова УНДому В. Вінтонів, секретар 281-го Відділу УНС М. Волошин, податковий ассесор міста М. Солонинка, сумівка Марійка Фесьо, сумівець І. Петрінчик, посадник Ф. Ґ. Фіцпатрик, сумівець В. Фесьо, сумівка Леся Вінтонів, український католицький парох всч. о. В. Терещук та секретар 16-го Відділу ООЧСУ М. Голубець.

Столиця Камбоджі Пномпень переживає критичні дні

Пномпень. — Впродовж трьох днів столиця Камбоджі Пномпень пережила чотири великі саботажно-терористичні акти. Найбільшим із них був наскок невеличкого гурту північних в'єтнамських вояків або доморослих партизанів на підміське летовище, внаслідку якого згинуло — за офіційними даними — 39 камбоджійських вояків і цивільних осіб, 170 було ранених та найменше 10 літаків і гелікоптерів були знищені. У тій атаці ворог насправді знівечив ціле невеличке летунство, що його мала Камбоджа. Після того, як ворог обстріляв Пномпень ракетами й мінометами, в минулу неділю 24 січня вибух бомби знищив централю електрівні, яка постачає енергію названій столиці. Припускають, що ті ворожі атаки націлені на захитання моралі у війську і в цивільному населенні Камбоджі. Не виключено, що ті акти саботажу й терору становлять вступ до загального комуністичного наступу проти Пномпеню, бо стверджено зосереджування комуністичних загонів у віддалі 20, а то й навіть 12 миль від столиці. Військові чинники Камбоджі мали за 6 днів наперед інформації про пляновану ворожу атаку проти летовища, але — виправдуються вони тепер, що вони не могли вжити поважних протизаходів з браку сил. Уряд проголосив поліційну годину й видав заклик, щоб зберігано спокій. 5.000 південно-в'єтнамського війська, яке брало участь у прочищуванні шляху від Пномпеню до порту Компонг Сонґ, поспішно пересувається в сторону Пномпеню, щоб скріпити тамошню оборону. З Південного В'єтнаму американські транспортні літаки почали масовий перевіз матеріялів, потрібних для урухомлення летовища та наладнання летунської комунікації. Західні кореспонденти стверджують, що серед населення нема паніки, — найбільш схвильовані службовики чужинецьких амбасад, проте не переводиться ще ніякої евакуації.

Колишній президент Труман захворів

Кензас Ситі. — Колишній президент ЗСА Гаррі С. Труман, якому в травні місяці сповниться 87 років життя, несподівано захорів минулого тижня і його було перевезено до шпиталю. Болі розпочалися в шлунку. Наступного дня вони втихли, і Труман почав прохати, щоб його випустили з лікарні. Однак, лікарі, враховуючи поважний вік кол. Президента, не погодились його звільнити. Тепер, коли стан здоров'я Трумана значно покращав, лікарі приписали йому спеціяльну рідинну дієту, після якої вони зможуть точніше встановити причини недуги. Вважають, що вже цього тижня Гаррі Труман зможе повернутись додому.

Роковини 22-го січня в Джерзі Ситі

Джерзі Ситі. — Місцева Українська Громада величаво і врочисто відзначила роковини 22-го січня Святочною Академією в неділю, 24-го січня в залі місцевого УНДому о год. 4:30 після полудня. Свято започатковано співом американського гимну, що його заінтонував п. Василь Гела. Оригінальну молитву за український нарід провів всч. о. Зиновій Бачинський з української католицької церкви св. апп. Петра і Павла. Коротке вступне слово - привітання виголосив д-р Євген Котик, голова місцевого Відділу УККА, який і влаштував цю імпрезу. Гануся Дидик відчитала Проклямацію Дня Української Незалежности мейором Т. Веланом. Святочну промову виголосив екзекутивний директор Світового Конґресу Вільних Українців д-р Михайло Сосновський. У мистецькій частині програми виступали Дівочий Хор „Жайворонки" Осередку СУМА з Ню Йорку під диригентурою інж. Романа Степаняка та при фортепіяновому супроводі Тараса Левицького, Танцювальна Група при УНДомі під проводом Володимира Сулими та декляматори Михась Левко, Оля Бойко і Ліда Гаврилюк. Солістами в хорі „Жайворонки" виступали Марта Степаняк-Кокольська та Ірина Куца. Свято закінчено співом українського національного гимну.

НАДІЯ НА ВОЛЮ — МОТТОМ ВІДЗНАЧУВАННЯ РОКОВИН 22-ГО СІЧНЯ

ГУБЕРНАТОР КОННЕКТИКАТ ПІДПИСУЄ ПРОКЛЯМАЦІЮ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

У вівторок, 19-го січня, губернатор стейту Коннектикат Томас Мескілл прийняв очолювану д-ром Михайлом Снігуровичем, головою Відділу УККА з Ню Гейвену, українську делеґацію та в її приявності підписав проклямацію Дня Української Незалежности в стейті. На фото (зліва): Голова Відділу УККА у Вилимантику Михайло Тимків, голова Відділу УККА в Колчестері Доналд Сокольський, пані Марія Снігурович, голова Відділу в Гартфорді інж. Ярослав Лучкань, д-р Михайло Снігурович, секретар Відділу УККА в Гартфорді Богдан Мусій, Петро Огірко з Колчестеру, Федір Коваленко з Гартфорду, губернатор Томас Мескілл та голова Відділу УККА в Норвіч Мирон Техловець.

Пригадка славного минулого, як 53 роки тому була встановлена в Києві вільна, ні відкого незалежна, суверенна і народоправна Українська Народна Республіка та надія, що український нарід знову здобуде свою волю і державну незалежність, була головною темою і провідною ідеєю численних відзначувань роковин цієї історичної події з кінцем минулого тижня.

Заходи, щоб Конгрес ЗСА схвалив резолюцію, якою прохав би і уповноважував би Президента країни проголошувати кожного року день 22-го січня Днем Української Незалежности, вже були пороблені в Конґресі і ведуться, але фактично цей день уже є всеамериканським Днем Української Незалежности, бо таким його проголошують губернатори багатьох стейтів та посадники багатьох міст, доручаючи рівночасно, щоб у тому Дні на стейтових капітолях та ратушах міст виставляти, побіч зоряних американських, також синьо-жовті українські національні прапори. Також і в Конґресі ЗСА з цієї нагоди численні законодавці складають свої заяви, потверджуючи зголошене 22-го січня 53 роки тому право українського народу на свою державну незалежність і суверенність та висловлюючи свою впевненість, що це право буде здійснене.

У попередньому числі „Свободи" був поданий довгий реєстр українських громад, в яких відбулися з кінцем минулого тижня врочистості для відзначення роковин 22-го січня. Описи цих імпрез будуть подані в чергових числах „Свободи". В цьому числі подаємо тільки деякі.

Роковини 22-го Січня в Ню Йорку

Ню Йорк (С. Ч.) — Заходам Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій Великого Ню Йорку, Метрополітального го Відділу УККА, тут відбулися величаві святкування 53-их роковин проголошення державної Самостійности України і 52-их роковин Соборности українських земель., У п'ятницю, 22-го січня, повівали в Ню Йорку на деяких українських установах українські прапори. У вечорі того ж дня на радіопрограмі ОО. Василіян при церкві св. Юра, якою провадить о. ігумен д-р В. Гавліч частину програми було присвячено роковинам 22-го січня. В неділю, 24 січня, в усіх українських церквах відбулися Богослуження в наміренню українського народу. О 12 год. дня в церкві св. Юра, після апелів у своїх домівках зібралися чисельно члени Пласту і СУМА зі своїми прапорами, і вірні виповнили по береги церкву. Около 20 прапорів пластових, сумівських, комбатантських, та інших організацій уформувались в ряди перед престолом. Службу Божу відправив о. ігумен д-р В. Гавліч. Проповідь присвятив він тим історичним роковинам, закликаючи молодь до збереження традицій тих наших історичних подій. Під час Богослужби співав хор ім. Митрополита Шептицького під диригентурою мгра М. Ничая.

По полудні, о год. 4-ій, в залі „Фешен Інситуту" при при 24-ій вул. відбулося Свято Самостійности і Соборности. Програму започатковано грою і співом національних гимнів, які започатковував на фортепіяні д-р І. Соневицький. Голова Комітету мец. Роман Гуглевич, який відкрив свято, просив присутніх вшанувати одною хвилиною мовчанкою пам'ять тих, які творили цю історичну дату. Проклямацію губернатора стейту Нелсона Рокефеллера відчитав адв. М. Пізняк, який також представив присутніх на залі високих міських урядовців. Приявний комішенер Міського плянування Джан Зукотті прочитав Проклямацію посадника міста Джана

(Закінчення на стор. 5-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безпросвітнє мракобісся

Свого часу на цьому місці вжито поняття мракобісся для окреслення та оцінки листа кардинала Тіссерана, в якому він заперечував не тільки оправдані претенсії українців до створення Українського Католицького Патріярхату, але й саму історичність назви Україна. Кардинал Тіссеран далеко не одинокий в тому мракобіссі, але його „вирізнено" з уваги на його становище та ролю.

На подібне „вирізнення" заслуговує тепер поважна Енциклопедія Комптона, яка появляється у видавництві Енциклопедії Брітаніка і — як виявляється — є власністю родини сенатора Вілліяма Бентона. Нагоду до цього дає опублікований на іншому місці в цьому числі в англійському оригіналі і українському перекладі лист асистента адміністратора продажу в тому видавництві, Джеррі Міллера, у відповідь на листа пані д-р Галини Подюк-Клюфас у справі мракобісної плутанини щодо України.

Лист п. Міллера говорить сам за себе і, читаючи його, важко рішитись, що робити — сміятись, сердитись чи плакати. На заввагу в справі, що відноситься до одної з найбільших европейських націй із тисячолітньою культурою яка мала вже велику і славну історію тоді, як Америки ще не було на мапі світу, відповідає асистент адміністратора продажу і, покликаючись на інформації своїх редакторів, плете нісенітниці, які дискваліфікували б учня початкової школи. Мракобісся цим разом відноситься не тільки до України, але й до Литви. Україна впала жертвою московської агресії після першої світової війни, а Литва під час другої. Уряд у Вашингтоні досі не визнав совєтської анексії Литви, а тут на фірмовому папері, з відкликом на редакторів поважного енциклопедичного видавництва пишуть, що Україна і Литва тільки „могли" бути колись незалежними.

Лист, про який мова, є тільки ще одним із безліч прикладів безпросвітнього мракобісся, що існує в світі відносно України. Розвіяти його — найперше завдання українців у вільному світі. Коштовне видання Англомовної Енциклопедії Українознавства та подібних інших видань, поширення українських студій в Гарварді та встановлення цих студій в інших університетах і країнах, постійна і послідовна акція багатьох наших установ, науковців і поодиноких осіб раніше чи пізніше мусить розвіяти і розвіє пляново підсилювану нашими ворогами ігнорацію відносно України. Раніше чи пізніше правда про Україну переможе.

Національна гордість

Люди різної раси, національности й віри, віддалені одні від одних за тисячі миль та виховані в цілком інших традиціях, зберігають між різними спільними людському родові прикмет теж ту рису, що однаково реагують на напасть, провокацію, гніт і образи. Одні реагують швидше й виразніше, інші потребують для цього довшого часу але вислід завжди одинаковий: пробуджується національна гордість і закипає в душі народу бажання спротиву.

Камбоджа — південно - азійська країна з територією приблизно такою, як стейт Міссурі, із населенням кругло 6 мільйонів. Колись частина індокитайської колонії Франції, вона проголосила свою державність щойно 9 листопада 1953 р. Вірячи, що її свободу забезпечує її миролюбність і повна невтральність, мала тільки „символічну" слабо озброєну армію. Але від 1960 р., як тільки північно-в'єтнамські комуністи почали агресію проти Південного В'єтнаму, вони використовували територію Камбоджі, як „безпечне заділля" для своїх воєнних операцій. Володіючий там спершу король, після того голова держави Нородом Сіянук лявірував між Ганоєм, Москвою, Пейпінгом і Вашингтоном, аж поки та дволична гра не вичерпала терпець його власного уряду та парляменту, і в березні 1970 р. усунуто його від влади. Коли ж Нородом Сіянук піддав себе під протекцію Пейпінгу і хотів розпалити в Камбоджі громадянську війну — спокійні і терпеливі камбоджійці виявили несподіваний спротив.

Коментатор Стюарт Алсоп, який раз-у-раз їздить до Південної Азії, звертає увагу, що в Камбоджі відродилась приспана національна гордість. Маси молодих і старших зголошуються до війська. Надії Сіянука на повстання проти уряду Лона Ноля завели на цілій лінії. Можливо, що комуністичним агресорам вдасться захопити столицю Пномпень. Але західні воєнні кореспонденти твердять, що Камбоджа ніколи вже не стане „безпечним схоронищем" для комуністичних військ.

Пробудження національної гордости — найтвердіша база спротиву кожному агресорові. Хотілось би бачити цю національну гордість у спротиві образливій русифікаційній політиці окупаційного режиму в Україні.

В. Чапленко

З ІСТОРІЇ НАШОГО МОВНОГО КАЛІЦТВА

(1)

Нещодавно до мене прийшло з Чехо - Словаччини видання „Літературна мова українців Закарпаття і Східньої Словаччини (після 1918)". Цю працю написав Микола Штець, а видало Словацьке педагогічне видавництво в Братіславі 1969 року. Слід сказати зразу, що працю написано добре, з відповідним науковим апаратом, з доданою до основного тексту бібліографією, з показником імен, з резюме німецькою й англійською мовами. Але, не зважаючи на це, читати її мені було боляче. Це ж історія якогось історичного безглуздя, що його здоровим розумом годі навіть пояснити. Справді бо: у той час, як славістична наука визначила без будь - яких вагань українську етнічну приналежність закарпатських слов'ян, як над Дніпром була створена українська незалежна держава, як така ж спроба була зроблена на Кубані, як Галичина й Буковина приєднались до цих епохальних подій в історії українського народу, ба навіть після того, як на Закарпатті була держава Карпатська Україна, ця людність хибіла в конвульсіях етнічної й мовної дезорієнтації. Такий біль я відчував ще в 20-их роках, коли до нас над Дніпро доходили відомості про шал на цій українській землі огидного москвофільства, і я, рецензуючи піонерську для українського письменства на Закарпатті збірочку „Тернові квіти полонин" В. Гренджі - Донського, висловив був той біль у цій рецензії. Я не міг зрозуміти, як тоді, коли ми, близькі територіяльно до росіян, відштовхувались від них, географічно далекі закарпатці тяглися до них...

У праці М. Штеця особливо болюче читати розділи „Російська мова на Закарпатті" та „Мовний дуалізм і українців Східньої Словаччини після 1945 р." З першого розділу ми довідуємося, як за демократичної Чехо - Словаччини на Закарпатті діяли такі перевертні, як Бачинський, Фенцик, Бродій, Цуркановић, Сабов (насправді „Сабув"), Камінський, Куртяк, Гагатко й інші, які єдналися з російськими білогвардійцями. М. Штець пише про них: „Прихильники цього напрямку не визнавали українського народу, його мови й культури. У своїх писанинах намагалися довести, що України, української мови немає, що на Закарпатті живе російське населення, яке говорить російською мовою, отже, і в школах слід уживати російську викладову мову" (ст. 91).

Чи не найперше спробував був „обґрунтувати" це безглуздя Ігор Гуснай у брошурі „Языковый вопросъ Подкарпатской Руси" (Пряшів, 1921 р.), у якій твердив, що літературною мовою на Закарпатті завжди була російська мова, що української мови немає, що немає й етнографічної назви „українець", що українську мову вигадали німецькі політики, щоб з однієї держави, з одного народу створити два народи і дві мови — російську і українську. У травні 1923 р. створено „Общество им. А. Духновича", яке видавало журнали російською мовою — „Карпатскій Край" і „Карпатскій Свѣтъ", а також різні брошури, скеровані проти українського народу і української мови. С. Сабов подарував цьому „Обществу" 40 тисяч корон для щорічного конкурсу на наукові праці та літературні твори, а в умовах цього конкурсу була вимога, щоб у них розвивалась „національна ідея" єдиної неподільної Росії.

Шкідливу ролю відіграла граматика російської мови для закарпатських шкіл, що її написав російський емігрант Грігор'єв, а підписав як редактор С. Сабов. Ця граматика „стала значним гальмом на шляху впровадження й нормалізації єдиної української літературної мови на Закарпатті", — пише М. Штець (ст. 97). Крім „Общества" ім. О. Духновича, русифікаційну роботу провадило „Учительское Товарищество Подкарпатской Руси", що видавало журнал „Народна(я) Школа", в якому виступало проти української мови. У Праз. було „Общество карпаторускихъ студентовъ" з його органом „Молодая Русь". Про „Методическу грамматику карпаторусского языка" А. Волошина М. Штець пише що вона спочатку була спробою створити окрему „руску" мову, але пізніше під впливом галицьких емігрантів - москвофілів він її значно русифікував. Хоч була ще граматика І. Панькевича, наближена до місцевої народної мови (але з етимологічним правописом), якої, згідно з рекомендацією Шкільного відділу, слід було вживати в школах, та учителі - москвофіли її ігнорували, користуючись натомість граматикою Сабова, що її 1936 р. затвердив міністер освіти Є. Франке. І ця шкідлива „робота" тривала на властивому Закарпатті аж до подій 1938 року, коли навіть уряд автономного Закарпаття захопили були москвофіли та мадярони — Бродій і його спілка.

Такі самі борсання в етнічно - мовній дезорієнтації були й на Пряшівщині, що її тепер офіційно, як це знати і з назви книжки, звуть „Східньою Словаччиною", а це щось таке, як „Малопольска Всходня". Про ці борсання мова йде в другому з отих згаданих розділів, що охоплює період від 1945 року й до нашого часу. Хоч автор пише про формальну двомовність, що її запровадили тут комуністи після другої світової війни, але фактично це була російська „одномовність". Адже навіть діловою мовою Першого з'їзду делегатів населення Східньої Словаччини була російська мова, нею написані ті проголошення щодо національної політики, якими визначувано національну приналежність цього населення та викладову мову в школі.

Б. Кравців

„КОНТРАСТИ" ЛІТЕРАТУРНОЇ МОЛОДІ

Видана Головною Пластовою Булавою і заходами та коштом племени пластових сеньйорок і старших пластунок „Перші Стежі" п. н. „Контрасти" антологія літературної і мистецької творчости наймолодшої генерації заслуговує на увагу і признання з кожного погляду. Дає вона не тільки збірний портрет цієї генерації, але й знайомить еміграційну читацьку громаду з поглядами та прямуваннями молодих літераторів і мистців, які у не надто сприятливих умовах розселення українців у країнах Заходу виявляють активне бажання входити в літературу і в інші ділянки українського мистецтва, писати по-українськи і творити для українського середовища.

Явище не лише позитивне, але незвичайне в умовах діяспори: двадцять п'ятеро молодих людей, віком від шістнадцяти до двадцяти трьох років, живучи серед чужого оточення в різних країнах Америки й Европи, як також в Австралії, навчаючись в основному в не-українських школах, вирішили включитися в українську літературну й мистецьку творчість і навіть, якщо судити з їхніх творчих спроб, стати українськими літераторами і мистцями. Щобільше, володіючи перфектно чужими мовами — англійською, французькою, італійською, німецькою чи й іншими, вони пишуть, інколи навіть і дуже добре, українською мовою, переборюючи в цьому не раз чималі трудноці. З цього погляду їхнє змагання з українською мовою і засобами поетичного вислову заслуговує на окремий дослід.

Мають молоді поети, репрезентовані в антології „Контрасти" також і своїх „батьків", під впливом яких вони пробують входити в літературу. Є ними, як це стверджує в добрій і цікавій передмові упорядниця збірки Лариса М. Л. Залеська-Онишкевич, і „шестидесятники" і поети Нюйоркської групи, твори яких „були їм найближчими до зрозуміння, а тим і поштовхом до власної творчости".

Інтересний також розподіл цієї 25-членної творчої молоді, репрезентованої своїми літературними творами і першими спробами в антології „Контрасти" за місцем народження, статтю, студіями, організаційною приналежністю, мистецькими зацікавленнями.

На всіх двадцять п'ятеро молодих літераторів і мистців двадцять чотири народилися поза Україною в 1948-1953 роках, в різних країнах поселення їхніх батьків. Один тільки народжений у Польщі. За статтю — між ними сімнадцять дівчат і вісім юнаків. Більшість з-поміж них, чотирнадцять на всіх двадцять п'ять, належать до організації української молоді „Пласт", працюючи у ній активно, як упорядники і провідники, і співпрацюючи водночас у пластових виданнях, зокрема в журналі пластового юнацтва „Юнак". Один — належить до Спілки Української Молоді (СУМ) у Канаді. Організаційна приналежність решти — 10-ох — невизначена. Це здебільша студенти різних середніх і високих шкіл.

За мистецькими зацікавленнями найбільше адептів має, як звичайно, поезія. Виключно віршами репрезентовані тринадцять авторів: Р. Рабовал, Х. Баранська, Б. Волянська, К. Горбач, Л. Госейко, А. Діденко, Є. Задарко, Х. Коленська, Д. Лада, Ю. Лібер, С. Мартинець, Н. Мартинюк, В. Овчаренко. Вірші і прозові нариси пишуть шестеро з авторів: У. Близнак, Х. Велигорська, Л. Душенко, О. Кукурудза, Л. Микита, В. Ткач. Проза репрезентована спробами п'ятьох авторів: А. Бриттана, О. Ільницького, Р. Мицьо, О. Сайкевич, Ю. Ткача. Із спробою драматичного нарису виступає один тільки — В. Дозорський. Малярством, поруч літературних спроб, займаються активно три поетки — Л. Волянська - Горняткевич, Х. Баранська і Х. Велигорська і їхніми графічними працями ілюстрована збірка „Контрасти", для якої і перша із них виконала кольорову мистецьку обкладинку.

Одинадцятеро із репрезентованих в антології зацікавлені активно музикою: двоє із них — Б. Волянська і Є. Задарко — виступили із своїми оригінальними композиціями. Троє з-поміж представлених в антології поетів Р. Рабовал, К. Горбач, Л. Госейко відомі вже із своїх перших друкованих збірок. Більшість із усіх 25 друкували вже свої твори і спроби в українських еміграційних журналах і газетах, здебільшого в „Юнаку", як також у „Сучасності", „Смолоскипі" паризькому „Українському Слові", австралійській „Вільній Думці". Деякі були редакторами студентських і пластових журналів і газет. Дехто пише свої твори англійською чи іншими мовами, друкуючися в різних чужомовних журналах.

Якщо йдеться про зміст писань репрезентованих в антології „Контрасти" авторів, то їхні теми й сюжети здебільшого взяті з їхнього ж оточення, не завжди українського, і з їхніх особистих переживань. Ненароджені в Україні, вони не знають батьківщини своїх батьків. З українством зустрічаються тільки в українських організаціях, до яких

(Закінчення на стор. 6-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: д-р Михайло Данилюк

ЛЕГЕНІ ЗИМОЮ

Як виказує лікарський досвід, чимало людей, маючи хронічні недомагання органів дихання, часто занедбують їх взимі, коли ці недомагання можуть погіршитись, а то й привести до серйозних ускладнень. Серед різних причин, які можуть, зокрема в цьому періоді, погіршити стан легень — це гострі або повторні застуди.

Часто пацієнти з хронічними недугами легень навіть дивуються, що, не зважаючи на лікування, стан їхнього здоров'я гіршає. Вони не здають собі справи з того, що ряд побічних факторів закономірно ушкоджують легені. Тож зрозуміння цих факторів — дуже важливе як для кращого стану легень, так і для здоров'я в цілому.

Ми вже писали про шкідливість куріння тютюну зокрема цигарок, про алергічні недуги, індустріяльні випари тощо, а тепер хочемо пригадати ще раз небезпеки зимової пори тим, які мають постійного характеру клопоти з органами дихання.

Це звичайне явище, що взимку люди застуджуються частіше, при чому здорові люди назагал переносять застуди й різні форми інфлюенци доволі легко. При застудах, що супроводяться кашлем, хрипкою, температурою, здорові легені не зазнають особливого ушкодження, хібащо приходить до запалення легень, хронічного бронхіту, продовженого запалення гортані тощо. Легені ж, які вже були ушкоджені раніше і до певної міри втратили працездатність в диханні, можуть залишитись після чергової сильнішої застуди кволішими. Накопичення харкотиння під час застуди, посилене напруження віддихових шляхів кашлем, наявність інфекції в горлі, гортані чи бронхах — все це додатково послаблює тканину легень. Цього послаблення, може не відчувається зразу, але коли така людина кілька разів переходить сильнішу застуду, це позначається на загальному стані її здоров'я.

До категорії людей, які мусять особливо берегтися застуд зимою, належать люди з емфіземою, коли легені хворобливо розтягнені і на їх тканині утворюються „міхурці"; люди з бронхіектазою, коли на окремих відтинках бронхів, внаслідок хронічного кашлю, постають заглибини, постійно наповнені флегмою; люди з поворотними атаками бронхіяльної астми, як також ті які мають нахил до частих інфекцій горішніх віддихових шляхів — синусів, горла, гортані. Особливо таким людям потрібно берегтися ускладнень застуди у формі запалення легень, бо у них як правило, таке запалення буває масивнішим і значно важче лікується.

З цього логічний висновок — люди з емфіземою, астмою, бронхіектазою, хронічним кашлем повинні у випадку сильнішої застуди не лікувати себе самим, а звертатится за лікарською допомогою, щоб уникнути іноді поважних ускладнень. Це особливо відноситься до випадків, коли застуда супроводиться сильним кашлем, хрипінням у грудях, диханням із присвистом та піднесеною температурою.

ПОВІТРЯ І ЛЕГЕНІ

Останніми часами медична література приносить щораз більше алярмуючих фактів відносно забрудненого повітря і його відношення до раку легень. Редакційна стаття журналу „Модерна Медицина" робить деякі дуже промовисті підсумки.

Як виявляє статистика, смертність від пістряка легень серед людей - некурців, які проживають у сільськогосподарських районах, вдесятеро менша як серед людей, які також не курять, але проживають у великих містах. Беручи всіх загально, — курців і некурців — смертність від пістряка легень двічі менша в сільських районах від населення великих міст. Беручи окремі групи людей за віком і величиною міст, статистика виказує, що у віці 50-70 років смертність від раку легень була в Америці 34 особи на сто тисяч населення сільських районів, але на таку ж кількість населення у містах з населенням 50 і більше тисяч було 56 випадків смерть від цього роду раку.

Цікаво, що й інші види пістряка — з них шлунка й інших 16 найголовніших — частіше зустрічаються у більших містах як у сільських районах або містах з населенням менше, як 50 тисяч. Ряд знавців цієї ділянки твердять, що забруднене повітря великих міст, і тут грає якусь, а, може, й велику ролю.

НАША ПОШТА

ВП. М. В., Дітройт. З Вашого 10-сторінкового листа ми вичитали два основні запити: як покинути курити цигарки, бо курите їх аж три пачки денно, а крім цього — чому лікарі за останніх 10-15 років піднесли майже вдвоє свої гонорари? Признаємося, питання делікатні, але постараємось відповісти тоном Вашого листа. Поперше — ліків для того, щоб залишити курити — нема. Це можна зробити лише силою власної волі. Подруге — викурюючи три пачки цигарок денно, ви кілька разів на рік відвідуєте лікаря, щоб допоміг Вам позбутися кашлю, але „він тепер дере, як за рідну маму". А тепер підрахуйте: Ви викурюєте приблизно 1.50 доляра денно, 45 дол. місячно, біля 500 дол. річно, бо платите за цигарки по 40-50 центів за пачку. Яких 15 років тому Ви платили за пачку 20-25 центів. Тож тепер, купуючи собі отруту в цигарках, Ви платите вдвоє дорожче, як колись, і не нарікаєте. А ось лікар, який хоче зберегти Ваше здоров'я, підвищивши вартість своєї праці і знання, стає чомусь об'єктом закиду. Чи не думаєте, що це „дискримінація" лікарського світу в користь тютюново - отруйної індустрії? Зрештою, як залишите курити, то й лікаря будете відвідувати рідше.

(Закінчення на стор. 6-ій)

Лариса Дончук (Іваненко)

ДОКОЛИ Ж, ГОСПОДИ!?

(2)

Поклала слухавку і сіла до столу... Докраю знервована, намагалася зібрати докупи свої думки. Нарешті трохи прийшла до себе і задумалась над питанням: що ж робити? Не посвідчити — сумління загризе, що не помогла своїм людям у біді, а піти свідчити — раптом на суді виявиться, що і ми приїхали не на правдиві документи, і нас з мамою теж признача́ть до репатріяції.

Якось досиділа до 5-ої години. По дорозі додому я вже не вагалася, бо знала, що піду свідчити, які б не були наслідки. Тільки вирішила мамі нічого не казати про це. Пощо її нервувати, коли вона за своє життя і так зазнала багато горя, сліз, поневірянь.

Прийшло те „завтра". Адвокат Смук, почувши мою згоду, прообіцяв незабаром повідомити мене, коли й куди треба буде з'явитися.

Тяжкими були для мене ті дні чекання. Хотілося вже, щоб скоріше прийшов той день „страшного суду".

Нарешті він прийшов.

У надзвичайно напруженому стані, не пам'ятаю, як я добралася до залі суду. Пригадую невелику кімнату, майже порожню. В першому ряді крісел сиділи ми з адвокатом Смуком. Перед нами на підвищенні — суддя. Праворуч, за друкарською машинкою, пані Катерина Гульчій. Тут народжена свідома українка, вона, як нотар, добре знала всі тутешні закони й порядки і була для всіх новоприбулих справжнім янголом - охоронителем, що рятував нас від біди, коли зверталися за порадою чи допомогою. Позаду за нами сиділа родина, призначена до репатріяції.

Після деяких формальностей суддя запитав мене, чому, на мою думку, люди змінювали свої дані перед виїздом за океан. Чи тому, що так було легше дістатися до ЗСА?

Десь у мене з'явилися відвага й необхідне знаня мови. Почала я говорити про страхітливу примусову репатріяцію, що її ми пережили в Маннгаймі. Люди тоді кидалися під військові вантажні авта, якими їх хотіли перевозити до совєтського репатріяційного табору. Жінки в розпачі падали на коліна й цілували ноги воякам. А на горищі в той день знайшли чоловіка, що повісився, залишивши біля себе записку: „Я їду на „родіну".

Розповіла, що американський ляйтенант, який керував транспортом, не мігши більше дивитися на людську трагедію, на власний розсуд припинив це знущання і звернувся телефоном до старшого офіцера за дальшими розпорядженнями. Табір був замкнений на три дні, а за цей час усі таборяни мусіли перейти комісію, яка б визначила їхню державну приналежність. І тут усі колишні совєтські громадяни записалися, як громадяни Польщі. Польська адміністрація табору цьому не перечила.

Закінчила я словами: „Не думали тоді люди про виїзд за океан і про те, як туди легше дістатися, а в розпачі, не мавши іншого виходу, змінювали свої дані, бо за плечима стояла страшна, невблаганна смерть".

Після того суддя запитав, чи й я тоді змінила відомості про себе.

Я закам'яніла. Пастка! зринула думка. Що ж сказати? Брехати під присягою неможливо, сказати правду — нас з мамою не мине тяжка доля репатріяції.

Та в цю ж мить почула тихий голос адвоката Смука: „Ви можете не відповідати на це питання".

І я промовчала.

На цьому закінчилося переслухання. Справу репатріяції „завісили".

А пан Ю. С., який обіцяв свідчити на користь п. В., на суд прийти побоявся...

Проминуло кілька тижнів і я трохи заспокоїлась.

Та ось одного ранку знову до мене зателефонував адвокат Смук. Цим разом він запропонував мені виповнити папери на отримання громадянства. Але справа мала б виглядати так: Відомості про себе я мусіла б подавати правдиві, а не ті, за якими приїхала до ЗСА. На це запротестував би Іміграційний Департамент, обвинувативши мене в фальшуванні документів. Справа перейшла б до суду, і тут адвокат Смук, на основі моїх свідчень, захищав би мене і вимагав би мені права на громадянство, пояснюючи, що я, як і багато інших підсовєтських громадян, міняла свої дані, щоб рятуватися від примусової репатріяції. Як запевняв мене адвокат Смук, суд мені визнав би право на громадянство, і це було б прецедентом, тобто дало право всім тим, що приїхали до ЗСА на неправдиві документи, виправляти їх і отримувати громадянство, подаючи про себе правдиві відомості, не боячись за це кари — депортації.

Вислухавши таку пропозицію, я задумалась. Страшно... А раптом суд все таки обвинуватить мене в фальшуванні документів і присудить до репатріяції?!

Але адвокат Смук ще раз запевнив мене, що уряд ЗСА, а зокрема Іміграційний Департамент вже добре знає, що люди міняли відомості зі страху перед большевиками. Тож тепер, щоб узаконити наддніпрянським утікачам право виправляти свої дані, треба провести це через суд. І адвокат Смук просив, щоб я перша пройшла цю судову процедуру, яка мала б бути тільки формальністю. Мені нічого не буде загрожувати, а, навпаки, я в скорому часі зможу отримати громадянські папери на правдиві документи і цим протопчу стежку іншим наддніпрянцям.

Коли я погодилась, адвокат Смук сказав, щоб я приготувалась до цієї процедури, тобто знайшла двох свідків — американських громадян.

За кілька днів я з двома свідками-американцями, що зі мною працювали, приїхала до установи, де мусіла пройти всі потрібні етапи. Адвокат Смук мене там зустрів і разом зі мною переходив від одного урядовця до другого, з однієї кімнати до іншої.

Після переслухання свідків відпустили. Адвокат Смук, урядовець з Іміграційного Департаменту і я пішли в окрему кімнату, де стояв магнетофон. Там мене попросили, щоб я розповіла коротко свою біографію.

Перед моїми очима, як у калейдоскопі, пройшло моє життя, і я стала розповідати.

Коли було мені 10 років, до нашого села, де мій батько був священиком, прийшов каральний загін червоної гвардії. Арештували кількох заможніших селян і з ними мого батька. Побили до непритомности шомполами за те, що поминав у церкві царя. Напівмертвого, наступного дні принесли його парафіяни додому, а вслід червоногвардієць приніс наказ: до ранку сплатити 10.000 рублів контрибуції, в противному разі піп буде розстріляний.

Дякуючи щирості й жертвенності парафіян, за одну ніч зібрано потрібні гроші, і батько тим разом був урятований. Селяни тоді трималися ще всі разом і всилі були захищати себе й свого панотця, якого любили й шанували.

Після того ми намагалися втікати від большевиків світ — заочі.

(Далі буде)

ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ!

КАНДИДАТКИ НА КРАЛІ І КНЯЗІВНИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В ЗСА І КАНАДІ

Галя Козак і Ганнуся Лантух — кандидатки „Свободи" на кралю Української Преси в ЗСА і Канаді

В суботу 30-го січня відбудеться у Філядельфії перший в Америці Баль Української Преси, що його влаштовують спільно Спілка Українських Журналістів Америки та Фінансова Комісія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Баль відбудеться в авдиторії парафіяльної школи ім. св. Иосафата на Френкфорді та почнеться о год. 8-ій вечора.

Того самого дня 30-го січня в Торонті в залях Українського Дому при 83-85 Крісті вулиці відбудеться традиційний уже там Равт Української Преси і Радія, що його влаштовує Спілка Українських Журналістів Канади.

На обидвох цих товариських імпрезах відбудеться вибір краль та двох князівен української преси Америки і Канади, на яких уже тепер поодинокі видавництва зголошують своїх кандидаток. Зголосила їх і „Свобода".

Галя Козак народилася 15-го листопада 1951 року у Філядельфії. Закінчила 8 кляс парафіяльної школи при церкві св. Миколая у Філядельфії, опісля закінчила з відзначенням Філядельфія Гайскул фор Ґірлс, та два роки була містоголовою Українського Студентського Клюбу. Закінчила школу українознавства при Рідній Школі, а тепер сама є учителькою в тій же школі, де вчить першу клясу. Була пластункою. Від молодих літ Галя Козак мала замилування до українських танців. Тепер належить до танцювальної групи при Осередку ВУМА ім. УПА у Філядельфії. Працювала на Союзівці, а останнього року була членом танцювального ансамблю Союзівки. Є членом 430 Відділу УНСоюзу. Рівнож є містоголовою Координаційного Комітету Молоді УНСоюзу при Філядельфійській Окрузі. Є студенткою другого року Темпел Університету, де студіює мови. В тім же університеті належить до Джудо Клюбу і, як репрезентантка того клюбу, здобула третє місце на східні стейти під час змагань в Корнел університеті в Ітака, Н. Й. Належить до Клюбу Студентської Молоді у Філядельфії.

Галя Козак

Ганнусі 16 років. Діяльна в Організації Православної Молоді при церкві св. Андрія Первозванного в Західньому Торонті. Закінчила Курси Українознавства ім. Т. Шевченка в 1969 р. і Балетну Студію „Аполон" під керівництвом професора хореографії пані Анни Заварихин. Вчиться в 12-ій клясі Гамберсайд Коліджет. Талановита декляматорка, відмінно володіє українською мовою, любить працювати на культурно-освітній ниві з нашими малятами — готувати інсценізації, дитячі сценки, декламації. Грає на піяніно. Вечорами відвідує курси театрального мистецтва. Її мрія — сцена. Та чи лише сцена?

Ганнуся Лантух

Христя Шашкевич — кандидатка „Голосу Лемківщини" на кралю Української Преси

Газета „Голос Лемківщини", що появляється в Йонкерсі, Н. Й., обрала своєю кандидаткою на кралю Христю Шашкевич, що була однією із щотижневих „Міс Союзівки" в 1970-му році, та є членкою Українського Народного Союзу, 8-го Відділу „Подільська Січ" в Йонкерсі, Н. Й.

Христя Шашкевич є активна в українському організованому житті: від маленької дівчинки вона є членкою місцевого Осередку Спілки Української Молоді, кожного року відбуває таборування на оселі СУМА в Елленвіллі; тепер має ступінь 1-го виховника.

Христя також активно включилася в організоване життя українського студентства: хоч щойно на останньому році середньої школи (Гайскулу) — вона вже стала членом управи недавно заснованого в Йонкерсі, гуртка Української Студентської Громади, де її вибрано на секретарку; вона також є членкою Товариства Української Студентської Молоді в Ню Йорку.

Христя проходить повне навчання в місцевій школі Українознавства, яку цього року кінчає. Дуже добре володіє українською мовою.

Після закінчення середньої школи Христя плянує студіювати політичні науки.

С. Ж.

У КОПЕНГАГЕНІ В ДАНІЇ СЕНСАЦІЮ ВИКЛИКАЛА пропозиція голови державної Ради Суспільної опіки, Ганса Сарейрупа, щоб Суспільна опіка приходила з допомогою бажаючим перевести самогубство. Названий високий службовик вказав, як на приклад, що треба дати пігулку з отрутою смертельно хворому або пробувати рятувати потенціяльних самогубців відповідним лікуванням. Духовні і лікарські кола висловилися рішуче проти будь-якого сприяння самогубствам, без уваги на мотиви і причини.

Іванка Пельо — кандидатка „Українського Тижневика" на кралю Ураїнської Преси в ЗСА

На Балю Української Преси у Філядельфії матиме свою кандидатку на кралю не тільки „Свобода", але окремо й англомовний „Український Тижневик". Кандидаткою цього тижневика, призначеного для народженої в америці англомовної української генерації, є одна цілком певно з найкращих її репрезентанток — Іванка Христина Пельо, яка належить уже до третьої ґенерації.

Іванка закінчила українську парафіяльну школу св. Петра і Павла в Джерзі Сіті, тут же вона закінчила середню школу — Академію св. Домініка та Стейтовий Каледж. Належить до куреня старших пластунок „Чортополохи", а крім багатьох інших зацікавлень, її „ґабі" є малярство. Володіє поправно українською мовою в слові і письмі і тепер затруднена в головній Канцелярії УНСоюзу. Заручена з українцем Олександром Іваном Фіголем з Вудридж, Конн., що належить до куреня старших пластунів „Хмельниченки", але тепер відбуває військову службу в корпусі Американської Морської Піхоти.

Іванка Христина Пельо

Юліяна Осінчук — кандидатка видання „Український Журналіст" на кралю Української Преси в ЗСА

Поміж кандидатками на кралю балю української преси у Філядельфії, запропонованими поодинокими газетами чи журналами, що появляються у ЗСА, треба відмітити також 17-ть літню Юліяну Осінчук, кандидатку видання „Український Журналіст".

Юліяна закінчила початкову школу в українській школі св. Юра в Ню Йорку, а цього року закінчує середню освіту у т. зв. „Професіонел Чілдрен Скул" у Ню Йорку.

Маючи музичний талант, свої музичні студії почала вже з 4-го року життя і хоч Юліяна ще молода дівчина, то за нею вже довгий професійний музичний шлях. Крім студій музикології в Гантер Коледжі та музичній школі Джульярд у Ню Йорку, Юліяна, як стипендистка, виїжджала кількакратно також на літні студії до Музичної Консерваторії у Фонтенблью біля Парижу, де студіювала в таких славних професорів, як Надя Булянже, Роберт Касадесі та інші. В одному академічному році студіювала також у Паризькій Консерваторії й там на Міжнародному Конкурсі, маючи 13 років, здобула першу нагороду.

Юліяна :відома нашому громадянству та чужинцям із різних її фортепіянових концертів, самостійних та зі симфонічною оркестрою. Останній раз мала свій виступ у Тенґлвуді, будучи на літніх музичних курсах цього відомого в Америці Музичного Центру.

Юліяна Осінчук

Крім музики Юліяна цікавиться ще й іншими ділянками мистецтва. Від малої дитини бере активну участь у Пласті та в різних таборах. Останнього року зорганізувала дівочий хор нюйоркської станиці та, акомпаньюючи йому на фортепіяні, виступала з цим хором на пластових концертах.

Пробує також і пера. У пластових виданнях чи таборових одноднівках деколи містить свої дописи із пластового життя, як теж короткі свої нариси.

Крім української та англійської мови володіє добре також французькою.

Р. К.

Кандидатка „Студентського Слова" на кралю Української Преси в ЗСА

„Студентське Слово", сторінку СУСТА при „Свободі", репрезентуватиме на Балю Української Преси у Філядельфії Іляна Шав'як з Балтімору.

На останнім Конґресі СУСТА, осінню 1970 р., де вона виступала як делеґатка Української Студентської Громади Балтімору, вибрано її культурно-освітнім референтом Головної Управи верховної організації українського студентства Америки. Був це її п'ятий Конґрес СУСТА, а брала вона теж участь, як активна членка студентської громади, майже в усіх загально-студентських вечорах, конференціях та панелях.

Іляна Шав'як

Іляна — пластунка і живо цікавиться пластовим життям. Вона відбула ряд пластових таборів в Зеленому Ярі (Дітройт), в Новому Соколі (Боффало), на Бобрівці (стейт Коннектикат), в Батурині (Монтреаль), працюючи останніми роками переважно в таборових булавах. Була теж активною учасницею кількох старшопластунських з'їздів. Належить до куреня старших пластунок „Шостокрилі" і є тепер писаркою Пластової Станиці в Балтіморі та референтом ст. пластунок.

Іляна успішно закінчила школу українознавства.

Її одинадцятилітня наука в клясі фортепіяну Українського Музичного Інституту (УМІ) та щорічні технічні підготовки до іспитів перед

(Закінчення на стор. 4-ій)

КАНДИДАТКИ ПЛАСТОВИХ ВИДАНЬ НА КРАЛЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В ЗСА

МАРТА АВДИКОВИЧ
Журнал „Юнак"

Старша пластунка, член Підготовчого Куреня УСП „Верховинки", Студентської Громади і хору „Євшан Зілля". Студіює біологію на Ратґерс Університеті. 18 років.

ОЛЕНКА КУЗЕМСЬКА
„СКОБ"
(Пл. сторінка в „Америці")

Старша пластунка, членка куреня „Лісові Мавки", заступниця гніздової гнізда „Пташата" й упорядниця роя „Дятелі". Влітку 1970 року була викладачем на новацькому вишколі на „Вовчій Тропі". Закінчила 10-річний Музичний Інститут та 12-річну Школу Українознавства про Т-ві „Рідна Школа" у Філядельфії. Студентка університету, вивчає французьку й російську мови.

ВАЛЕРІЯ ВЕЛИЧКОВСЬКА
Журнал „Листок Пластприяту"

Старша пластунка, членка Студентської Громади, Спортового Т-ва „Січ". Студіює мови у Ратґерському Університеті. 18 років.

ЛЯРИСА МЕЛЬНИК
Журнал „Юнак"

Старша пластунка, член Підготовчого Куреня УСП „Верховинки", членка Студентської Громади і спортового Т-ва „Січ", активна виховниця на пластових таборах. Співробітниця журналу „Юнак". Студіює передмедичні науки на Даґлес Університеті. 17 років.

ХРИСТЯ БАРАНСЬКА
Журнал „Юнак"

Пластунка вірлиця, виконує обов'язки гніздової в Пластовій Станиці у Йонкерсі, співробітниця „Юнака", пише і рисує. Ходить на Курси Українознавства і цього року здає матуру, як також кінчає середню школу. 17 років.

РОКСОЛЯНА МИЦЬО
Журнал „Юнак"

Старша пластунка, членка Підготовчого Куреня УСП „Верховинки". Працює як новацька виховниця у Пл. Станиці в Нюарку. Членка Студентської Громади і хору „Євшан Зілля". Студіює психологію на Сітон Голл Університеті. Співробітниця „Юнака". 18 років.

МАРУСЯ ДАРМОГРАЙ
Журнал „Готуйсь"

Пластунка розвідчиця, працює новацькою сестричкою у Пл. Станиці в Ню Йорку. Ходить на Курси Українознавства і кінчає їх цього року матурою. Закінчує середню школу. 17 років.

„ПОЛЮВАННЯ В ЗООПАРКУ"

Під таким наголовком „Радянська Україна" з 17 січня розповіла про робітника П. Сафронія з „Київпідземшляхбуду": напившись, він почав „полювати", ганятися за диким кабаном у київському зоопарку, потім заліз до відділу птахів, убив чорного лелеку тощо. За таке „полювання" заплатив вартість знищеної дичини і дістав три роки умовного засуду.

ХТО БУДЕ КРАЛЕЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В КАНАДІ

Найзамітнішою імпрезою цьогорічного карнавалу, безперечно, буде Равт української преси і радіо, на якому відбудеться вибір кралі української преси на 1971 рік.

Равт української преси має за собою вже кількарічну добру славу. Він цього року є атракцією карнавалу. Відбудеться в репрезентативній, модерній залі Українського Дому при 83-85 Крісті Ст. у Торонті **в суботу, 30 січня 1971 р., год. 8 веч.** Добірна оркестра, декорації залі — мистець О. Теліжин.

Вибір кралі і двох князівен української преси доверщить жюрі, до якого входять: мистці, письменники, журналісти — мґр Маріян Дзьоба, ред. Мирослав Гавриш, Марія Кухаришин, — голова Союзу Українського Студентства Канади, ред. Юрій Поченюк, мистець-маляр О. Теліжин і мистець-маляр Ірина Мороз Шумська.

Подаємо зголошених досі від наших пресових органів кандидаток на Кралю української преси:

„Свобода" — щоденник у ЗСА: **Ганнуся Лантух**, 16 років, діяльна в організації православної молоді при церкві св. Андрія Первозванного, Зах. Торонто. Закінчила Курси українознавства ім. Т. Шевченка в 1969 р., балетну студію „Аполлон" під керівництвом проф. Анни Заварихин. Вчиться в 12 клясі Гамберсайд коліджет. Талановита декляматорка, відмінно володіє українською мовою, любить працювати на культурно-освітній ниві з нашими малятами — готувати інсценізації, дитячі сцени, деклямації, грає на піяніно. Вечорами відвідує курси театрального мистецтва, член УНС. Весела, чемна і товариська. Її мрія — сцена.

„Гомін України" — тижневик: **Галя Дума, 17 років,**

член Осередку СУМ у Торонті, впорядниця, уч. 13 кляси середньої школи. Цього року кінчає 5-річні Курси українознавства ім. Юрія Липи в Торонті. Бере участь у спортивній ланці відбиванки при СУМ. Закінчила 9 рік фортепіяну в Рояль Консерваторі оф Мюзік. Зацікавлення в спорті, музиці і маляр-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЛІДА ПРОКОП
„Пластова Ватра"
(Пл. сторінка у „Свободі")

Старша пластунка, працює новацькою виховницею у Пл. Станиці в Ню Йорку. Закінчила Курси Українознавства матурою. Студіює у Гантер Коледжі. Членка Студії Мистецького Слова пані Л. Крушельницької, як також Студентської Громади. Відома із своїх сценічних виступів. 18 років.

ЛЯРИСА СИҐІДА
„Пластова Ватра"

Старша пластунка, членка Підготовчого Куреня УСП „Верховинки". Працює виховницею у Пл. Станиці в Нюарку. Студіює політичні науки у Ратґерс Університеті. Належить до Студентської Громади і Спортового Т-ва „Січ". 18 років.

ВІРА СЕМУЩАК
Журнал „Готуйсь"

Пластунка розвідчиця. Кінчає цього року середню школу і Школу Українознавства матурою. Працює новацькою сестричкою у Пл. Станиці в Ню Йорку. Студіює фортепіянову клясу у пані Є. Чапельської, провадить співочу пластову групу 30 Куреня УПЮ-ок. 17 років.

НАТАЛКА ЧУМА
Журнал „Юнак"

Старша пластунка, працює виховницею у Пл. Станиці в Ню Йорку. Студіює у Гантер Коледжі. Членка Студії Мистецького Слова пані Л. Крушельницької від довгих років. Вчилася також в балеті у пані В. Переяславець і гри на фортепіяні у проф. О. Музиченка. Відома в українській громаді із виконування головної ролі Мавки у „Лісовій Пісні" в постановці Студії Мистецького Слова. 17 років.

ХТО БУДЕ КРАЛЕЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В КАНАДІ

(Закінчення зі стор. 3-ої)

стві. Плянує студіювати на університеті оптометрію.

„Крилаті" — журнал СУМ: **Дарія Роздольська**, 18 років

життя, учениця 12 кляси середньої школи та 5-ої кляси Курсів українознавства ім. Юрія Липи в Торонті, активний член СУМ, дружинниця, член хору СУМ „Діброва". По закінченні середньої школи плянує кінчити каледж як медична секретарка.

„Новий Шлях" — тижневик: **Христя Гарасовська** —

студентка Торонтської музичної консерваторії й учительського каледжу. Закінчила Курси українознавства ім. І. Мазепи, вчить у Рідній Школі предметів українознавства і співу, є імпрезовим референтом в управі Українського Студентського Клюбу і членом Студентського драматичного гуртка. Була комендантною літнього дівочого табору УНО і вчила співу на вакаційній оселі УНО. Вона є мистецьким керівником вокального тріо „Троянда", три пісні якого записані на платівці Богдана Весоловського „Мрії".

„Зозулька" — журнал: **Мирося Бродович** — студентка

Музичного факультету на МекГіл університеті в Монтреалі, закінчила Курси українознавства ім. митрополита А. Шептицького. Вона є співредактором „Зозульки" — пише вірші і статті, є активним членом Українського Студентського Клюбу та Студентського драматичного гуртка, членом старшини Пластової Станиці, була членом танцювального ансамблю СУМ „Полтава". Як фахова піяністка, дає лекції гри на фортепіяні та акомпаньює монтреальському хорові „Боян" і солістам. Її зацікавлення — поезія, мистецтво і музика.

„Нові Дні"—журнал: **Віра Семенів**, 20 років, студентка

Політехнічного інституту „Раєрсон" у Торонті, закінчила українську школу св. Дмитрія на Лонг Бренч. Вона активна в молодіжній організації ОДУМ — є виховницею дівочого роя, належить до ОДУМівського хору „Молода Україна" ім. Г. Хоткевича, співала в церковному хорі. Її пляни: стати учителькою неповно-середньої школи і далі активно працювати в ОДУМ.

„Молода Україна" — журнал: **Наталка Сандул**, 18 ро-

ків, учениця 13-ої кляси середньої школи. Закінчила Курси українознавства ім. І. Котляревського при катедрі св. Володимира в Торонті, належить до молодіжної організації ОДУМ. Вона грає на фортепіяні і на віольончелі в шкільній оркестрі, належить до ансамблю бандуристів ім. Г. Хоткевича та хору „Молода Україна", а також до танцювальної групи „Веснянка". Була виховницею на літніх таборах та вчила в недільній школі. Цікавиться літературою і пробує сама писати. Деякі її речі друкувалися в ОДУМівському журналі.

„Студент" — Орган СУСК: **Ірина Макарик**, студіює істо-

рію і мови на Торонтському університеті. Абсольвентка Курсів українознавства ім. Г. Сковороди та закінчила дев'яту клясу фортепіяна. Зацікавлена мистецтвом, а улюбленим її спортом є теніс. Пише вірші і плянує згодом, після здобуття „Б.А.", студіювати журналістику в Оттаві. Була редактором різних одноднівок, таборових газет та журнала Курсів українознавства „Проблиски". Тепер є співредактором календаря Українського Студентського Клюбу і членом Редакційної колегії „Студента", членом СУЖ. Її статті друкувалися в „Гомоні України", „Свободі", „Нашій Меті" і в „Юнаку", а поезії читано на з'їзді письменників у Ню Йорку (листопад 1970 р.).

„Пісня України" — щоденна радіопрограма: **Леся Ткаченко, 16 років**, учениця се-

редньої школи — відмінниця, одержала стипендію, студентка Курсів українознавства ім. Гр. Сковороди. Колишня пластунка, студентка 1-ої кляси консерваторії (фортепіяно). У вільний час займається водяним спортом, лещетарством і вишиває.

„Прометей" — радіопрограма: **Богданна Думин**, уче-

ниця 13-ої кляси середньої школи, абсольвентка Курсів українознавства ім. І. Мазепи, студентка консерваторії в клясі фортепіяна. Вона є членом молодіжної організації МУНО і балетного ансамблю „Калина" в Торонті, учасниця імпрези „Запорозькі герці". Філателістка — має поважну колекцію цінних, унікальних марок.

„Канадійський Фармер" — тижневик: **Мирослава Барановська** — 17 літ, студентка

12-ої кляси Гамберсайд коліджет і 5-ої кляси Курсів українознавства ім. Юрія Липи в Торонті. Належить до Пласту, є хронікарем підготовчого куреня ім. Кекилії Паліїв. Заінтересована в музиці — піяно та в малярстві.

„Наша Мета" — тижневик: **Мирослава Костів** — 17 літ.

студентка 12-ої кляси Норт Лоренс коліджет і п'ятої кляси Курсів українознавства ім. Юрія Липи, пластунка, заінтересована в музиці (скрипка і піяно), грає в Торонтській молодіжній симфонічній оркестрі. Також цікавиться спортом.

„Юнак" — пластовий журнал: **Дарія Грабовецька** —

пластунка-розвідувачка, у процесі складання 3-ої пластової проби „скобиного лету", членка гуртка „Бояриві", 4-й Курінь УПЮ ім. Лесі Українки, Торонто. Незабаром стане членом Уладу Старших Пластунок. Закінчила з відзначенням Свято-Миколаївські курси українознавства. Кінчить середню школу. Має широкі зацікавлення: вже кілька років є завзятим членом хору „Веснівка", крім того бере курс співу в Торонтській консерваторії. Дуже любить пластові табори, з ентузіязмом веде рій пластових юначок „Цвіркуни". Багато часу та уваги присвячує також спортові, дбайливо вправляє відбиванку у спортивній команді Пластової станиці. Любить поезію, літературу, радіо і гарно декламує. Плянує студіювати модерні мови або музику.

„Лемківські Вісті" — Торонто: **Ірка Пінчак** — закін-

чила середню школу і Курси українознавства при Свято-Миколаївській церкві, співає в дівочому хорі „Веснівка", працює в „Бел Компані", в міжконтинентальному відділі. Належить до СУМ, є заступницею кошової і виховницею в Юнацтві. Ірка займається народними вишивками і сама залюбки вишиває, любить наші пісні і танці.

„Батьківщина" — двотижневик: **Марта Корнієнко**, у-

чениця 13-ої кляси середньої школи в Роял Иорк в Етобікок — Торонто, є редакторкою „Ірбук" тієї школи. Належить до ОДУМ і активно в ньому працює; була виховницею на літніх таборах ОДУМ і на літній оселі „Київ" при катедрі св. Володимира. Вона є абсольвенткою Курсів українознавства ім. І. Котляревського при катедрі св. Володимира, співає в одумівському хорі „Молода Україна" і виступає в танцювальній групі „Веснянка". Належить до струнної шкільної оркестри, де грала на скрипці. Виступала в театральній інсценізації „Великий льох". Має замилування до музики і спорту.

Зоряна-Марія Луцька репрезентуватиме на Балі Преси орган СФУЖО „Українка в Світі"

Зоряна-Марія Луцька репрезентуватиме на Балі Преси у Філядельфії журнал „Українка в Світі" — орган Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

Зоряна-Марія Луцька, донька п-і Люни Цибик-Луцької та мгр. Олександра Луцького, народилась в Дітройті 1953 р. Від 3-ого року життя ходила до садочка Т-ва „Рідна Школа" під вмілим проводом п-і Ірини Тарнавської. До середньої школи Непорочного зачаття Зоряна вступила 1958 р та рівнож до Пласту. Таборувала в Дітройті, Клівленді та Монтреалі. В Дітройті була заступницею гурткової, гуртковою та курінним писарем. Цього ж самого року почала науку балету в Арманд Скул фор клессік Балет, та почала вчитися гри на фортепіяні спершу в п-і проф. Марти Тарнавської, а опісля в проф. Бориса Максимовича. Виступала із читанням живого слова на українських радіопередачах, належала до драм. гуртка п-і Ірини Тарнавської. Співала в Капелі Бандуристок СУМ під проводом Петра Потапенка та часто виїздила із цією Капелею в турне по ЗСА та Канаді.

В 1958 р. переїхала із рідною до Філядельфії, де вписалася до Пласту, та школи українознавства, яку закінчила із визначним поступом, здавши матуру в 1969 р. та одержавши в нагороду книжку Федора Савченка, із видань Гарвардського Університету, передану проф. Омеляном Пріцаком „Заборона Українства 1876 р." В Пласті займала пост курінного судді та перейшла 1970 до старшого пластунства, відбувши літом Кадру на оселі Іст Четгем. Належить до драм гуртка п-а Зенона Чайківського та виступала в Літературно - Мистецькому Клюбі із читанням живого слова на авторському вечорі Нестора Ріпецького. Належить до хору „Кобзар", та їздила з ним у турне в ЗСА і Канаді із оперою композитора д-ра Антона Рудницького „Анна Ярославна". Зоряна — одинока українка була вислана своєю школою Гай Скул фор Гірлс на студії в Пенсилвенійському Університеті вже з 11 кляси гай скул, за її високі оцінки в науці. В цьому Університеті вона студіює психологію та філософію, одержавши повну стипендію на ці студії. На студії французької мови їздила минулого літа до Швайцарії та при тому звідала Англію, Францію та Італію. Належить до Української Студентської Громади у Філядельфії.

М. Л.

Кандидатка „Студентського Слова"...

(Закінчення зі стор. 3-ої)

професорами Р. Савицьким, І. Соневицьким, І. Недільським і Яр. Лабкою та до авдицій „Нешенел Гілд оф Пяно Тічерс" дали їй тверду основу музичної освіти, яку вона тепер продовжує як студентка „Пібаді консерваторі каледж оф мюзік" в Балтіморі. Як молода адептка музичного мистецтва, Іляна має вже за собою численні фортепіянові сольові виступи та акомпаньяменти на різних публічних національно-громадських імпрезах в Балтіморі та в інших місцевостях.

Вона — абсольвентка школи клясичного балету в балтіморській консерваторії Пібаді, де вивчала танок впродовж одинадцяти років під проводом відомої в балетно-мистецьких колах, славної французької професорки Керол Лин. Як членка „Пібаді джуніор балет компані" виступала в різних балетах і фестівалях, опісля, належачи до „Пібаді сеньйор балет компані", танцювала в балетах кількох опер в „Балтімор сівік опера".

Балтіморська середня школа (гайскул) „Авр Лейді оф Помпеї" обдарувала її стипендією впродовж цілого навчання. Тепер, крім своїх професійних студій, Іляна навчає в цій школі музики і веде там же шкільний хор.

„Свічечка" — за Україну

В Народнім Домі, в Ню Йорку, 10-го січня ц. р. зібрались пластунки й пластуни від наймолодших до найстарших віком. Дівчата у мальованих кубраках - хлопці в одностроях, на яких видніють барвні відзнаки заслуг.

Позаду пластунів стоять громадяни, між ними родини пластунів. Настрій на залі поважний, святковий. Тиша, як тоді коли очікується якоїсь небуденної події. Скупчені душевним об'єднанням стоять чоти Пласту — новачки й новаки аж до найвищої пластової старшини. І хоч на підвищені стоїть ялинка, яка міниться райдугою колірових світел - проте у залі темрява. Та тут на подіюм виходить пластунка. Із її слів чутно, що це Свят - Вечірні пластові сходини. Чуємо слова стиху новаків: „Українські пластуни у світі, не забудьмо рідних полонин,- зіркою пішлім їм привіти,- радісне: „Родився Божий Син."

Станичний запалює свічечки, що їх вручують йому новачки, несуться слова пісні: „І колядка звідкись глухо грає мов з-під вікон українських хат, - може нас так Рідний Край вітає, з-за шпилів засніжених Карпат. . . І потім крізь зоряну завісу в Рідні Землі — рідну коляду. . ."

І тут відбувається містерія різдвяносвяточної „свічечки". Від тієї, що засвітив її станичний, загорілась друга -третя, десята,- сота. У залі море полум'яних світел. І тоді,-усі, від наймолодших до найстарших віком на залі шлють перед престол Всевишнього молитву за Рідний Край, за Рідні Землі де „навіть молитись ворог не дасть", - щоб діждатись великого Свята Волі - Свободи для нашого Народу, щоб повернутись у Рідний Край — „на ясні зорі, на тихі води. . ." Линуть на залі слова коляд.

Свято „пластової свічечки" залишає у приявних незабутнє враження. Воно стверджує, що й ті що перед роками покинули Рідні Землі, і -ті наймолодші, які не мали щастя видіти своєї Батьківщини - плекають, як слід у Пласті традицію вірности й любови до України та її поневоленого, але нескореного народу.

Ярослав Гриневич

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ „ХРЕСТОМАТІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ"

Вінніпеґ, Ман. — Тижневик „Новий Шлях" з 16-го січня поінформував, що учителька й директор Курсів Українознавства ім. Г. Сковороди п-і д-р Олександра Копач закінчила опрацьовувати нову, значно повнішу від усіх попередніх, „Хрестоматію української літератури", із зразками творчости давніх і сучасних письменників, поетів та драматургів та з короткими біографічними даними про них. У хрестоматії буде охоплена також сучасна українська література, зокрема поза межами України. Хрестоматія „незабаром появиться у виданні Координаційного Центру Українських Рідних Шкіл" у Канаді.

Молоді українські піяністи виступають

(Ан. Руд.) Впродовж останніх чотирьох тижнів аж п'ять молодих українських піяністів виступили в концертах на цьому континенті: троє з них з власними реситалями, одна піяністка, як солістка з оркестрою, одна, як солістка концерту університетського хору. Ця остання — це Віра Симко, з Оттави в Канаді, градуантка передової високої музичної школи в Америці, „Джуліярд" у Ню Йорку (градуантами якої, зі званням „мастера", є й усі інші зі згаданих п'яти піяністів). У біжучому шкільному році вона продовжує студії, для одержання звання „мастер", в Вис. Муз. Школі університету Індіяна (в якій, до речі, впродовж останніх чотирьох років професором був відомий український піяніст-віртуоз Роман Рудницький). 15-го грудня м. р. Віра Симко виступила, як солістка в в різдвяному концерті хору „Монмавт Коледж" в Ітонтавн, Ню Джерзі.

Чотири дні перед тим, 11-го грудня, Марта Цибик (з Нюарку), дала свій власний фортепіяновий реситаль у Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, з програмою з творів Шопена, головною точкою — була Соната б-моль (сі-бемоль мінор).

Майже безпосередньо перед тим також з власним реситалем виступила Марія Цісик, у стейтовому університеті в Бінгемтон, Н.Й., в якому вона вже другий рік є членом учительського збору.

Багато більший досвід від цих трьох молодих піяністок, має на концертовій естраді Христина Петрівська, яка вже й вчила в Паризько-Американській Академії в Парижі й там виступала. Вона має за собою поважні успіхи виступами з концертовими оркестрами, власним реситалем у малій залі Карнеґі в Ню Йорку, тощо. Останьо вона вона виступила, як солістка з оркестрою в Дортмут, Ню Гемпшір, виконуючи під диригентурою Маріо ді Бонавентура один з концертів Прокоф'єва.

Відзначений високими стипендіями канадійського уряду Іреней Жук з Монтреалю, який успішно виступав уже й в Лондоні, це талановитий піяніст з даними на гарне професіональне майбутнє. Після свого останнього реситалю в „Джуліярд", на початку червня, 6-го грудня, він дав свій черговий реситаль в університеті Мек Гіх у Монтреалі.

Взявши під увагу факт, що на протязі останніх 50-ох років українських піяністів було менше, як пальців на одній руці — та й ніхто з них з власними реситалями ніколи не виступав (у Західній Україні, у Львові, перший фортепіяновий реситаль українського піяніста відбувся 50 років тому!) — то згаданий факт виступів аж п'яти молодих українських піяністів впродовж заледве декількох тижнів, це справжня подія (до речі, між ними є піяніст цієї самої, двадцятикількарічної генерації, Роман Рудницький, тому, що він, концертуючи безупинно вже від довгих років як тут, так і Европі, належить до категорії професіональних концертантів - віртуозів). Цісю подісю треба радіти, бо вона наявно свідчить, про ріст нашої музичної культури, про існування і розвиток нових кадрів в ділянці піяністики — ділянці, якої ще не так давно тому в нас майже цілком небуло.

Жіноцтво Нюарку й околиць відзначить 100-річчя народин Лесі Українки

Нюарк (І. Г.) — Неділя 28-го лютого 1971 р. буде тут днем Лесі Українки, нашої найбільшої поетки - революціонерки. Цього дня в одній з найбельших заль цієї округи, в Ірвінгтонській середній школі (гайскул), відбудеться святкова академія для вшанування Лесі Українки з нагоди 100-річчя її народин. Академію улаштовує Комітет, що складається з десяти місцевих жіночих організацій, який повстав з ініціятиви відділу УККА і при допомозі координатора жіночих організацій при УККА, Єфрозини Мартинець, яка й очолює цей святковий Комітет. Членаме Комітету є голови враз із двома делеґатами від таких організацій: Окружна Рада Союзу Українок Америки, Сестрицтво парафії св. Вознесення, Сестрицтво парафії св. Тройці, Марійська Дружина при парафії св. Івана Хрестителя, дівочий хор „Євшан-зілля". Об'єднання жінок ОЧСУ, Товариство св. Вервиці, Союз Українок Америки, відділ 86, СУА, відділ ч. 32 і СУА, ч. 28.

В програмі Академії візьмуть участь: солістка Тамара Лихолай, ліричне сопрано, при акомпаньяменті др-а Ігора Соневицького, піяністка Марта Цибик, дівочий хор „Євшан-зілля" в числі 70-ти юних хористок під керівництвом Бориса Садовського, як також буде монтаж творчости Лесі Українки у виконанні кращих молодих сил. Вступне слово виголосить найближча землячка Поетки пані Леся Селепина, голова Об'єднана Українських Православних Сестрицтв в ЗСА.

Успіхи нашої молоді

Відмічування в пресі про успіхи нашої молоді в студіях на високих школах, повинно дати заохоту до студій і цій молоді, що шукає праці без студій, цим самим зменшує відсоток нашої високошкільної молоді в порівнянні з іншими національними групами.

В останньому часі вирізнився серед студентів син д-ра Теодора Парфановича, лікара в Боффало, що прибувши з батьками до ЗСА, закінчив тут середню школу, студіював природничі науки в Канізіюш коледжі, згодом одержав мастер оф сайнс на Ніяґарському університеті, а продовжуючи дальші студії, одержав титул Б.С. з оптики у Філядельфії. В місяці жовтні 1970 року одержав на університеті у Вашинґтоні докторат з анатомії і фізіології людини, написавши працю про принципи базального метаболізму, в молоді шкільного віку. Маючи змогу працювати науково дальше, викінчує тепер другу докторську працю з генетичних проблем офтальмології, а крім цього студіює педіятричну медицину й хірургію в університеті, в Клівленді.

Д-р Ігор Парфанович, будучи учнем середньої школи, закінчив музичну школу гри на фортепіяні; є членом Пласту (10-тий курінь „Чорноморців") та членом 304-го Відділу УНС.

ДВА РОСІЙСЬКІ СТУДЕНТИ ПРОСИЛИ уділити їм політичний азиль в ЗСА: це 21-річний Ніколай Гілов і 20-тирічний Віталій Поздєєв, які 27 жовтня мин. року схопили малий совєтський пасажирський літак і прибули ним до Туреччини. Турецький уряд відмовився видати їх Совєтам. Вони звернулися до ЗСА за посередництвом Високого комісара Об'єднаних Націй для справ втікачів у Женеві.

ПОЧЕСНИЙ ОРДЕН ФРАНЦУЗЬКОГО ЛЕҐІОНУ ОТРИМАВ Алтфред Гітчкок, міжнародно відомий автор „страхітливих" оповідань і фільмів, француз, який проте свої фільми накручує здебільша в Голливуді. Гітчкока прославляють за рідкісний талант єднати замилування до страхітливих історій із тонким почуттям гумору.

РІЧНІ ЗБОРИ 19-ГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ В НЮ ЙОРКУ

Річні збори 19-го Відділу УНСоюзу — 16-го січня 1971 р. Сидять від ліва: д-р Р. Голіят, п-ні І. Пізнак, д-р Р. Олесницький, адв. М. Пізнак, п-ні Ст. Галичин, д-р М. Вацик, інж. Петро Голіят. Стоять від ліва: В. Трубич, Т. Терен-Юськів, д-р М. Клюфас, інж. Н. Пінковський, М. Когут, І. Книш, Р. Ковалів, д-р М. Н. Клюфас і суддя Л. Вербенець.

Річні збори 19-го Відділу ім. Дмитра Галичина відбулися 16-го січня 1971-го року. Секретар Відділу д-р Роман Голіят в річному звідомленні прочитав список членів Відділу та заподав фінансове зіставлення за 1970-ий рік. В тому році Відділ передав до Головної Канцелярії УНСоюзу суму 4,695.08 дол., як вплату за членські вкладки, не маючи ніяких заборгованостей за 1970-ий рік.

19-ий Відділ УНСоюзу заложено 25-го березня 1962-го року й названо його ім. Дмитра Галичина, довголітнього предсідника УНСоюзу, відомого громадсько-політичного діяча на протязі довгих років на терені ЗСА. В 1962-му році цей Відділ мав тільки 18 членів. За останніх 8 років цей Відділ збільшив своє членство до 102, а усіх грамот члени 19-го Відділу мають на 110.

Д-р Роман С. Голіят звітував про участь в 26-ій конвенції УНС, яка відбулася минулого року в Клівленді, Огайо. Він закликав усіх членів до активної праці, бо остання конвенція ухвалила, що делеґатом на слідуючу конвенцію може бути член, який репрезентує 100 членів дорослого департаменту. Минулого року делеґат на конвенцію був вибираний від 75-ти членів. Тільки своєю працею можемо доказати свою пошану своєму патронові 19-го Відділу.

Після річного звідомлення предсідника Відділу д-ра Романа Олесницького, касира інж. Петра Голіята, головного контролера д-ра Миколи Вацика, уділено абсолюторію уступаючій управі.

Ряд питань обговорено під час живої дискусії, яка спонукала майже усіх присутніх до активної участи в ній.

Уступаючий голова Відділу д-р Роман Олесницький поставив під дискусію питання зростаючої Наркоманії, яка вже досить поважно починає охоплювати й українську молодь. Голова пропонує, щоб усі Відділи УНС поставили собі за завдання в 1971-му році усвідомлювати батьків і дітей про цю жорстоку небезпеку. Кожний Відділ повинен дати бодай дві - три лекції про об'яви і небезпеку так званої аддикції, щоб люди знали як завчасу протидіяти тій язві.

Д-р Микола Вацик познайомив присутніх зі своєю науковою працею про Івана Франка, яку він перекладає на англійську мову. Стефанія Галичин, дружина покійного предсідника УНС Дмитра Галичина, поінформувала про плян видати монографію про громадсько-політичну діяльність її мужа. Роман Олесницький пригадав, що цього року минає 10 років з дня смерти сл. п. Дмитра Галичина — патрона 19-го Відділу УНС. Вкоротці покличеться ширший комітет союзовців, завданням якого буде зібрати матеріяли й фонди на видання монографії про сл. п. Дмитра Галичина. Проситься усіх українців надсилати матеріяли до монографії про Д. Галичина на адресу його дружини: Stefania Halychyn, 138 Second Avenue, New York, N.Y. 1003.

Минулорічні втрати членів 19-го Відділу: померла членкиня бл. п. Тетяна Кершньовська і трагічно помер її син Зенон Пищук. УНС виплатив спадкоємцям 5,000 дол. — за акцедентове забезпечення бл. п. З. Пищука.

В 1970-му році секретар д-р Роман С. Голіят приєднав слідуючих членів: Мона Войтович, Керол Соснович і Християн Соснович — забезпечені на 11,000. дол. В тому році перейшли до 19-го Відділу слідуючі члени 194-го Відділу УНС: Іван Книш, Михайлина Книш, Ірена Куровицька, Олександра Дума, Наталія Дума і Дарія Менцінська. Статут УНС дозволяє кожному членові вибирати собі Відділ УНС.

Нову Управу 19-го Відділу УНС ім. Дмитра Галичина вибрано в такому складі: д-р Роман Олесницький — голова, Стефанія Галичин - заступник голови, д-р Роман С. Голіят - секретар, Юліян Осадца - заступник секретаря, інж. Петро Голіят - касир, інж Нестор Пінковський - заступник касира, д-р Микола Вацик - голова Контрольної Комісії, Василь Трубич, Мирослав Когут і Ярослав Тимочко — члени Контрольної Комісії, Іван Книш — голова Імпрезової Комісії, Роман Ковалів — заступник голови Імпрезової Комісії і делеґат 19-го Відділу УНС до Комітету Об'єднаних Українсько - Американських Організацій Великого Ню Йорку.

19-ий Відділ УНС переводить збірку на Світовий Конґрес Вільних Українців. По сьогодні жертвували: по 10 дол. д-р Роман Олесницький, інж. Нестор Пінковський, інж. Володимир Фриз, д-р Петро Кир, Филимон Пінязь. По 5 дол. - інж. Лев Соснович, Іван Книш, Маркіян Готь, Стефан Лютак, Стефанія Галичин, Василь Трубич, Роман Ковалів, по 2 дол. - Стефанія Сандович і Роман Пурій.

Спільною перекускою і товариською виміною думок з членами інших відділів УНС, які загостили на річні збори 19-го Відділу УНС. закінчено цю зустріч і наради союзовців.

Д-р Роман Олесницький

Просфора в парафії св. о. Миколая в Брукліні

В неділю, 17-го січня парафія св. о. Миколая, закінчила Різдвяні святкування традиційною просфорою. Свято відкрив парох о. К. Прийма, колядою „Бог Предвічний" і побажаннями. Промову сказав о. Мудрий, який згадав про наші Різдвяні звичаї і традиції. Шкільні діти, під проводом своєї учительки п. Саноцької, віддеклямували кілька різдвяних віршів і відспівали дві коляди, чим незвичайно вразували всіх присутніх, а особливо своїх родичів. Головною точкою свята була промова - реферат, Наталі Хоманчук на тему „Наші Різдвяні Звичаї і Коляди". Н. Хоманчук переповіла загально про деякі звичаї на наших землях, в часах поганства, а докладніше зупинилась над деякими звичаями з поганських часів, які прибрали християнський характер, в часах християнства. Під кінець реферату, пояснила походження наших колядок і передала побажання з нагоди Різдва і Нового Року.

Вечеря, яка складалась з потрав, що входять в наші традиційні потрави на „Святий Вечір", приготовили членки, молодого Сестрицтва. Святом проводив голова церковного Комітету Іван Гулей, який на закінчення своїм здоровим гумором, розвеселив всіх присутніх і подякував всім, які брали участь в програмі, та Сестрицтву за їх працю, а гостям що не зважаючи на зимну погоду, на це свято прибули.

М. Д.

МИХАЙЛО ВОЛИНЕЦЬ

(замість квітів на свіжу могилу)

В середу, 23-го грудня 1970 р. в навечер'ї Різдва Христового, по трентонській громаді св. Свщм. Йосафата розійшлася трагічна вістка, що серед нас, не стало між живими одного із кращих членів цієї парохії і всієї громади — сл. п. Михайла Волинця.

Бл. п. Михайло Волинець народився 21-го червня 1898-го р. в Бірках Великих на Тернопільщині, де його батьки Анастазія і Данило Волинець, були заможніми селянами — хліборобами. Змалку, маючи добрий слух та вроджений талант до музики й співу, залюбки співав на крилосі у церкві, помагаючи дякам. Це замилування до церковної музики й співу позначилось у нього в цілім житті. Ще на рідній землі, він, як добрий співак брав участь у концертах і театральних виставах. Був добрим організатором, декляматором, промовцем, а передусім вірним нашій церкві й обрядові, членом своєї парохії та жертвенним і робітником на громадській ниві.- Одружившись мав три дочки: Ольгу, що в хвилині його смерти мала 41 літ, Лідію - 39 років та Ірину - 35 років. Жінка - Катерина, що осталася тепер вдовою, з дочками, їхніми мужами та трьома внуками: Лесею, що сьогодня має 5 років, Михасем - 3 роки і Орисею- 1 рік остались в Україні. В час Великого Ісходу, разом з іншими земляками — самітником, подався на скитальщину. Польща, Словаччина, Австрія, Німеччина — це перші етапи його скитання. Табір для „переміщених осіб" в Міттенвальді в Баварії, де Покійний прожив чотири роки, вишколив з нього доброго дяка. В 1949-му році переселився до ЗСА. Спершу замешкав в Ню Йорку, де найшов притулок в обителі О.О. Василіян. Як тільки заснувалася нова парохія св. Свщм. Йосафата в Трентоні (6-го червня 1949-го р.), Покійний, як заавансований дяк з добрими рекомендаціями О.О. Василіян, на початку 1950-го р. переїхав до Трентону, де від того часу, по кінець свого життя сповняв функції дяка - єрентія, працюючи одночасно на прожиток у фабриці. З переходом на пенсію, ввесь вільний час Покійний Михайло присвячував церкві й громаді серед якої довелось йому жити. Не було в Трентоні ніодної імпрези, концерту, академії, забави, чи хоча б церковного пікніку— де він не бравби участи. Був членом майже всіх місцевих установ і організацій. Був постійним платником і збірщиком національного датку на УККА, збірщиком членських внесків до Відділу й Кооперативи „Самопоміч", на „Церкву в Потребі", на Катедру Українознавства в Гарварді, на Українську Санітарно - Харитативну Службу в Мюнхені, на ЗУАДК — жертвуючи одночасно від себе щедрі пожертви на ті цілі. Покійний відзначався лагідною товариською вдачею. Всі любили й поважали його за це.

Захворівши важкою нервовою недугою часто відвідував лікарів і шпиталі. Та завжди, наче б то здоровий повертався до церкви та парохіяльного будинку, де він разом з душпастирями проживав. Та важка недуга щораз більше надщерблювала його.

Парастас і Панахида за спокій душі бл. п. Михайла відправлено в понеділок, 28-го грудня при вщерть заповненому похоронному заведенні. Прибули і члени його дальшої Родини з ЗСА і Канади, земляки— односільчани з Торонто. Квітами й вінками вкрилась його домовина. В книжку зі співчуттями, вписалось понад двісті осіб. На заупокійні Богослужби — замість квітів вплинуло чимало коверт. Приятель Покійного— Михайло Лозинський із Ірвінгтону, сповняючи функцію дяка— сумними напівами під час Парастасу, прощав свого імейника. Хор під орудою Івана Бігуна співав під час Панахиди, сповняючи останню прислугу своєму довголітньому членові.

Під час Заупокійної Прощальної Богослужби, що її на черговий день, у вівторок, 29-го грудня в парохіяльній церкві відправили о. декан Теодозій Атаманюк і о. парох Володимир Грабець, які попереднього дня також відправили Парастас і Панахиду, співав чоловічий хор під орудою д-ра Зиновія Гіля. Зворушливе прощальне слово сказав о. В. Грабець. І знову простора церква, до якої побудови у чималій мірі причинився своїми пожертвами Покійний,— була заповнена вірними, що прощались з покійним. А там довга валка самоходів засніженими шляхами, у морозний, але соняшний день подалася на парохіяльний цвинтар Страдальної Божої Матері у Лянґоорн у Пенсильвенії, де поховано цього, що своє життя присвятив Богові, ближнім і Батьківщині.

Після похоронів, на запрошення кузина Покійного, Володимира Плакиди, в трентонському ресторані п-ва Головчаків, відбулася Заупокійна Тризна, на якій щераз прощав Покійного мґр Іван Костюк, а односільчанка з Торонта Анна Мудик щиросердечними словами розказала про життьовий шлях Покійного з яким її односільчани, що проживали в Торонті, пов'язані тісними вузлами. Молитвою за спокій душі та піснею „Вічная Пам'ять" закінчено похорони бл. п. Михайла Волинця, якого ім'я назавжди залишиться посеред нас на довгі роки.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Михайла Волинця, складаю 10.00 дол. на „Церкву в Потребі" та прошу всіх, піти моїми слідами. Пожертви можна складати до рук Володимири Гіль в Трентоні, Н. Дж.

Іван Костюк

ДЛЯ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ КОМПТОНА УКРАЇНА В СССР ВСЕ ЩЕ ТЕКСАС В ЗСА

Сиракюзи. — В Чикаго існує поважне видавництво Комптона, яке друкує енциклопедію під тією назвою та випускає багато інших публікацій, в цьому серію „Виховна програма". В енциклопедії під гасло „Росія" д-р Галина Подюк-Клюфас вичитала, що Україна це „південна частина Росії", українці це росіяни, а козаки були „бандами". Написавши в цій справі свої вияснення, д-р Г. Подюк-Клюфас одержала з видавництва листа, який сам говорить за себе. Подаємо його в українському перекладі й англійському оригіналі:

29 грудня 1970

Дорога Д-р Клюфас:

Прохаємо Вас пробачити нам проволоку в потвердженні Вашого побажання, щоб скасувати Ваше замовлення на „Комптонову Виховну Програму". Очевидно, що ми виконаємо Ваше побажання і залучуємо зворот Вашої передплати.

Я прохав наш Редакційний Відділ перевірити Вашого листа, в якому Ви видвигаєте застереження до змісту нашої статті „Росія".

Наші редактори звертають увагу, що Україна і Литва є тепер під владою Совєтського Союзу і тому ті, що там живуть, є росіянами. Ми високо оцінюємо тубильчу льояльність українців і литовців, які вважають себе громадянами незалежних країн, але — на жаль — це не відповідає правді. Що це могло бути правдою в минулому ще не доконче робить це правдою сьогодні. Для прикладу. Тексас був колись незалежною республікою, але тепер він є стейтом в З'єднаних Стейтах. Це саме є правдою про Україну і Литву у відношенні до Росії.

Наш дорадник в наших матеріялах про Росію є уродженцем України. Я собі уявляю, що коли б він думав, що ми помиляємося, то він це сказав би. Він цього не вчинив.

Дякую Вам за листа і Ваше зацікавлення,

Ф. Е. Компанія Комптона
Джеррі Міллер
асистент адміністратора продажу

December 29, 1970

Dear Dr. Klufas:

Please pardon the delay in acknowledging your letter requesting that your order for the "Compton Educational Program" be held up. Of course we want to abide by your wishes and the refund of your down payment is enclosed.

I have had our Editorial Department review your letter in which you raised objection concerning Compton editorial content in our "Russia" article.

Our editors point out that Ukrainia and Latvia *are now* governed by the Soviet Union and thus those who live there are Russians. We appreciate the native loyalty of the Ukrainians and Latvians who think of themselves as natives of independent countries, but unfortunately this is not true. That it may have been true in the past does not necessarily make it true today. A case in point. Texas was once an independent republic, but it is now a state in the United States. The same is true of Ukrainia and Latvia in relationship to Russia.

Our adviser on our Russia material is a native of the Ukraine. I rather imagine that if he thought we were wrong he'd say so. And he has not.

Thank you for your letter and your interest.

Sincerely,
F. E. Compton Company
Jerry Miller
Asst. Sales
Administrator

У Польщі продовжується страйковий рух портових робітників

Варшава. — Перший секретар польської комуністичної партії, Едвард Ґерек поїхав в минулу неділю 24-го січня до Щеціна над Балтиком (колишнього німецького Штеттіна), де застрайкувало 12.000 портових робітників. За інформаціями, які наспіли до Варшави, портовий страйк поширився у Щеціні на тамошніх залізничників та робітників міської комунікації. Однак пошта діє нормально й не було перерви у телефонічній сполуці. Минулотижневий страйк у Ґданську припинився, коли вернулися з Варшави робітничі делеґати, з якими конферували Е. Ґерек і інші високі партійно-державні урядовці. Центральний польський партійний орган „Трибуна Люду" приніс статтю з закидами проти неназваних ближче осіб, які стараються ширити „атмосферу анархії й демагогії". Польська преса, яка в цілості підлягає партійній цензурі, закидує теж робітникам ставлення „нереалістичних вимог" та ведення деструктивної роботи. Едвард Ґерек прийшов до влади ледве 20 грудня мин. року, на місце всесильного, здавалося, Владислава Ґомулки, якого скинули у зв'язку з заворушеннями в польських надбалтійських містах. У Варшаві відбулося засідання ради міністрів, присвячене справам продукції, але також „піднесенню дисципліни й порядку у продукційних варстатах". Робітничий страйковий рух виник на ґрунті доріжні та низьких платень.

Помер директор РАТАУ М. Андрющенко

Київ. — На 51-му році життя помер 17 січня в Києві директор Радіо-Телеграфного Аґенства України, РАТАУ, Микола Андрющенко, член комуністичної партії з 1947 р., завідуючий сектору пропаґанди в ЦК комуністичної партії УССР з 1956 р., а від 1960 року — директор установи, яка обережно ступала слідами московського ТАСС — „Телеграфного Аґенства Совєтського Союзу" у всіх закордонних і майже у всіх внутрішніх вістках. РАТАУ за Андрющенка, як напевно буде й за іншого партійного функціонера, могло передавати „місцевих" новин лише про виконання колгоспами чи заводами в Україні їхніх „п'ятирічних плянів". Був нагороджений багатьма московськими ордерами.

Роковини 22-го Січня в Ню Йорку

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Ліндзі. Він рівнож сказав декілька слів про боротьбу українського народу та його великі жертви за самостійність. Коротку святочну доповідь виголосив д-р Константин Савчук, проф. історії і політичних наук коледжу св. Петра, в Джерзі Сиօті. Монтаж — Л. Храпливої, під мистецьким керівництвом п-і Л. Крушельницької і при акомпаніяменті д-ра І. Соневицького, виконали члени молодечих організацій: С. Цегельська, Г. Цегельська, О. Шевчук, Л. Стасів, А. Ярош, Я. Шуль, А. Лозинський і Л. Дума. Прозірки висвітлював під час монтажу інж. М. Пежанський.

В другій частині програми виступив чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії, під диригентурою Михайла Длябоги, при акомпаніяменті п-і Лідії Бульби, та сольоспівах: В. Карпинич, З. Чорнобіль і Б. Сілецький. Хор виконав шість пісень і одну як наддаток. Вибір із поезій продеклямувала студентка Наталка Чума. Закінчено цю імпрезу співом „Не пора".

Іван Бура одержав діяконські свячення

В неділю, 6-го грудня м. р., в митрополичому соборі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії, одержав діяконські свячення з рук Митрополита Кир Амвросія Сенишина, абсольвент теологічних студій у Вашингтоні Іван Бура родом із Джерзі Сиτі, разом із другим кандидатом на священика Яковом Пурманом з Ремі, Па. Обряд діяконських свячень відбувся під час Архиєрейської Служби Божої, яку відправив Митрополит Амвросій в асисті о. ректора монс. д-ра Василя Макуха та о. канцлера монс. Михайла Федоровича, з капелянами о. монс. Василем Лостином і о. Давидом Клуні, та дияконами о. Рональдом Попівчаком і о. Мартином Канаваном. В часі Богослуження та діяконських свячень співав хор катедри під диригентурою Осипа Лупаня.

Нововисвячений диякон Іван Бура, це син нових емігрантів з України, який народився в 1944-му р. у Веґелебен в Німеччині, в родині Григорія та Марії Бура, які

Іван Бура

опинилися коротко перед тим на скитальщині. Іван Бура виховувався в родині своїх родичів разом із трьома братами і двома сестрами, які прибули з Німеччини до Джерзі Сиτі і тут поселилися на постійно. Тут він закінчив парафіяльну українську католицьку школу св. ап. Петра і Павла, а рівночасно теж ходив до місцевої Рідної Школи. Від найменших літ Іван Бура був дуже побожним і відчував у собі покликання до душпастирської праці. Окрім цього він теж був постійно - активним у місцевому осередку СУМА та в танцювальній групі осередку. Середню школу закінчив він у Стемфорді в Академії св. Василія Великого в 1963-му р. і зараз після того поступив на дворічні студії на стемфордському каледжі. Високошкільні студії започаткував Іван Бура на Католицькому університеті у Вашингтоні, де після двох років навчання поступив і закінчив чотирорічні студії теології.

Свячення піддіякона одержав Іван Бура рік тому в катедральному храмі у Філядельфії, а діяконські свячення 6-го грудня м. р. в цій же катедрі з рук Митрополита Кир Амвросія Сенишина. Сподіваємося, що Іван Бура буде висвячений на священика ще перед святами Великодня, чого нетерпеливо вичікують родичі Івана, примірні парафіяни української католицької церкви св. ап. Петра і Павла в Джерзі Сиτі та ціла місцева українська громада. Григорій Бура, батько Івана, це визначний діяч української громади в Джерзі Сиτі, зокрема активний в місцевій філії УККА, відділі ООЧСУ та в Українському Народному Домі.

Нововисвячений діякон Іван та його батьки є членами Українського Народного Союзу.

В. С.

Іван Манило-Дніпряк

ЗОЛОТИМИ СУЗІР'ЯМИ ЛІТО...

Золотими сузір'ями літо
Вже упало на жил течію
І заходить із щирим привітом
Сам Сократ у хатину мою...

Літо... Літо, мов слава, розлоге!
І Сократ, наче батько і друг!
Перевали й нові перелоги
Переоре поезії плуг.

Серце, серце! Не випий цикути,
Ніби кремінь, ти викреши спів!
Громоблисками гніву за Крути
Ми сплюндруємо всіх ворогів!
(„Визвольний Шлях")

ВОЛОСОЖАР

У небеснім безгомінні,
Там, де плине синій чар,
Нам, надхненним, шле проміння
Золотий Волосожар...

Не страшні нам хмар примари:
Буде ж райдуга в полях...
Золотий Волосожаре!
Просвіти на Київ шлях,

Щоб ми пера харалужні
Освятили на Дніпрі,
Щоб вітали Музи мужні
На Шевченківській горі!
(„Нові Дні")

Адреса для замовлення журналів „Визвольний Шлях" і „Нові Дні": "Liberation Path", 200 Liverpool Rd., London, No. 1, ILF, England; "Novi Dni", 2209 Caniff Ave., Detroit, Mich., 48212, USA.

РЕСТОРАН „ЛИБЕДЬ" У КИЄВІ

„На пошану молодої киянки Либеді, сестри трьох братів, які, за старовинною леґендою, заснували місто на правому березі Дніпра, названо новий, на 500 місць, готель у Києві". Газета „Правда" з 19-го січня повідомила, що готель - ресторан „Либедь" має 19 поверхів, збудований із криці, алюмінію і скла. До „Либеді" прибула перша група гостей... із Чехо - Словаччини. Назву готелю - ресторану московська „Правда" подала українською мовою.

З діяльности Товариства „Бойківщина"

По успішному з'їзді у вересні м. р. Головна Управа Т-ва Бойківщина, розгортаючи свою працю — перш усього поглибила організаційну ділянку, яку веде тепер проф. Олександер Татомир. Вислано до Відділів і Мужів Довір'я Обіжник, нав'язано контакт з іншими країнами, та встановлено нових Мужів довір'я, а саме: на Англію Е. Демчук, на Австралію М. Шевчик і на Арґентину інж. Р. Ільницький. Крім цього покликано нових Мужів Довір'я на Ню Йорк — М. Гайдича, Ансонію — Ф. Стубана, Ню Брунсвік — Т. Бутрея, Вотервліт — О. Матковського, Честер — В. Лесика і Пассейк — В. Бакаляця. Разом досі є 40 Мужів Довір'я.

При співпраці Т-ва Бойківщина, відбувся в Дітройті в дні 22 листопада м. р. дуже успішний Бойківський Вечір стараниям Союзу Українок.

Представники Гол. Управи Т-ва взяли активну участь в реґіональній конференції НТШ в Ню Йорку в дні 5-го грудня м. р. На Збірник „Монографія Бойківщини" зібрано дальших 1000 дол. Засновано „Музей Бойківщини", в якому вже є зареєстрованих понад 400 експонатів. Зібрано дальших кількадесять знимок церковного будівництва на Бойківщині та приготовляється виставку бойківської церковної архітектури. Вийшла друком книжка д-ра Ю. Рабія про бойківську чудотворну ікону Ікону Самбірської Богоматері. Урухомлено референтури нових ділянок в Головній Управі: музичну, вишивок, танців, народної творчости і т. п. Доручено д-р Софії Рабій-Карпінській організувати при НТШ „Дослідчо - Науковий Регіональний Центр". Розпочато вписи до Товариства „Бойківщина" і устійнено річну вкладку на 3 дол. Розкольпортовано більше як три четвертих книжки „Літературна Бойківщина" Уже покрито кошти її видання, цілу суму разом з надвишкою передано на Видавничий Фонд.

Орган Товариства „Літопис Бойківщини" виходить в дальшому як квартальник і друкується тепер у видавництві „Гомін України" в Торонті, а адміністрацію в дальшому веде секретар Т-ва мгр М. Утриско у Філядельфії. Гол. Редактором є проф. О. Бережницький, а членами редколегії є: д-р Б. Стебельський, інж. М. Фляк, мгр М. Утриско, В. Андрушко і проф. О. Татомир.

Чималу увагу присвячено підготовці „Монографії Бойківщини". Збирається дальші матеріяли та покликано ред. колегію з головою: проф. О. Бережницьким, редактором д-ром Б. Стебельським. В склад ред. колегії входять: В. Андрушко, д-р Е. Гурко, інж. Ст. Кульчицький, д-р С. Рабій-Карпінська, мгр М. Утриско й інж. М. Фляк.

На видання цієї монументальної наукової книги буде потрібно яких 12 тисяч долярів. Досі зібрано половину. Головна Управа розіслала до всіх Відділів і Мужів Довір'я збіркові листи для поповнення потрібної суми. Проситься на місцях перевести збірки та переслати до Головної Управи.

Для ближчого пізнання Бойківщини, її народної творчости і мистецтва, Головна Управа влаштовує в суботу 6-го березня ц. р. у Філядельфії в школі о. Миколая при 24-ій і Попляр „Бойківський Вечір" з цікавою реґіональною програмою у виконанні кращих ансамблів та мистецьких сил.

По вдалому З'їзді віримо, що Відділи та Мужі Довір'я ще поглиблять свою діяльність, поможуть здійснити наші пляни та поставлять наше Т-во на високому ідейному і організаційному рівні.

За Головну Управу: голова о. Станислав Дашо, секретар мгр Мирон Утриско

Пластова Свічечка в Ню Йорку

(Ню Йорк. — (О. К.) — Старшина Пластової Станиці в Ню Йорку влаштувала в неділю 10-го січня 1971-го року традиційну імпрезу під назвою Пластова Свічечка", яка являється не тільки продовжуванням традиції, принесеної з Рідних Земель, але передусім символічним єднанням Пластової Молоді з усією українською спільнотою при свят-вечірній трапезі.

Відбулася ця імпреза у великій залі Українського Народного Дому, при 140 Другій евню, а участь в ній прийняли виструнчені лави пластової молоді всіх уладів під проводом станичного, пл. сен. Павла Дорожинського, який висловив усім приявним різдвяно святочні та новорічні вітання й побажання. Прибули також численно батьки й приятелі Пластової Молоді. Після погашення світел у притемненій залі відбулося „рознесення вогню", тобто церемонійне засвічення свічок, що держали в руках усі пластуни. Відтак проходила різдвяносвяточна мистецька програма у виконанні юнацтва і новацтва.

Поодинокі точки цієї програми перепліталися колядами, що їх спільно проспівали всі приявні. Згадана програма витворила, як із-за настроєвої тематики так теж з уваги на знамените виконання разом зі спільними колядами справжній родинний різдвяний настрій і глибоке враження та залишиться напевно ще довгий час в їхній пам'яті.

О. К.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ВП. „Альхемік". Джерзі Сиτі. Дякуємо за цікаві матеріяли про відкриття і виробництво пеніциліни та інших антибіотиків. На жаль, наша скромна колюмна надто мала, щоб помістити 12 сторінок машинопису. Проте, за Вашим дозволом, ми в майбутньому використаємо ці цікаві дані у скороченій формі.

ВП. Передплатники „Лікарського Довідника". У словниковій частині „Довідника" трапилися деякі друкарські помилки, але коректа словника не була включена на у вже вислані книжки, оскільки фірма, яка робила обкладинку, доставила книжки вже індивідуально заложовані в коробки. Засадничих помилок є лише кілька та небагато помилок технічного характеру. Проте, коли б хтось із власників книжки бажав собі придбати картку з коректою словника, може одержати її від Видавництва.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

„КОНТРАСТИ" ЛІТЕРАТУРНОЇ МОЛОДІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

належать і в яких працюють, чи в школах українознавства, в яких більшість із них навчається. Тому ж, якщо не брати до уваги тематики їхніх літературних спроб з пластового чи іншого організаційного життя, то їхня творчість обмежується особистими і загальнолюдськими переживаннями. Українських національних мотивів чи елементів у їхніх писаннях небагато. Якщо вони і є, то здебільша декляративні, хоч і щирі та безпосередні. Так, наприклад, Уляні Близнак ввижається живо у вірші „Міраж" китиця пшеничних колосків, волошок і маку, що

З-поміж червоних пелюстків
крізь чорні очі визирають
душі предків.
І вітер тихо повіває
над українським полем —
на столі.

Патріотичні мотиви звучать у віршах Анастазії Діденко, зокрема у вірші „Ізраїльтянам", присвяченому „другові українців Натанові Мойсеєвичеві Рубінові" і з декляративною кінцівкою:

Нема святішої любови —
любови до батьків землі, —
пролитої за волю крови,
до предків, що згоріли в млі.

Такою ж декляративністю пройнятий вірш Олени Кукурузи „Море" із строфою:

Шум моря — це гомін народу
В моїй батьківщині — в неволі тяжкій.
В тім гомоні чую я стогін,
Прокляття та гуркіт кайданів важких.

Народжений в Австралії, тепер уже „американець" Юрій Лібер заявляє:

Вітер віє австралійський,
мої ж мрії —
мрії українські.

Окремий вірш присвячує Софія Мартинець „Українським героїням, декляруючи, що

У душах ваших перша — Україна,
Остання думка в вас — про вас самих.
Життя ви віддали, щоб Україна,
Щоб край наш рідний скинув ланцюги.

„Про Раду, про універсали, про студентів, про бої" згадує пластунка Вірляна Ткач у вірші „Володимир", заявляючи у своїй біографічній довідці, що її найбільше цікавлять „лещата і література".

Стільки патріотичних моментів у писаннях авторів антології „Контрасти". Вони ще не пережиті, не надто переконливі, але щирі, і треба сподіватися, що вони знайдуть дорогу до вимріяної ними України і зуміють зреалізувати її ідею у своїх творах і в своїй активності в чужому оточенні країн їхнього поселення. І тоді ж зможуть усі вони поставити себе на службу цій ідеї.

Обкладинка збірки молодечої творчости „Контрасти" у виконанні Лілеї Волянської-Горняткевич. Зразки творчости молодих письменників і мистців подані в антології в супроводі довідок про них і їхніх фотографій. Була друкована антологія в друкарні „Свободи" і вийшла в технічному оформленні Романа Ференцевича.

Чимало зауважень можна було б висловити з приводу мови окремих авторів. В загальному вона поправна, і треба інколи дивуватися, що молоді поети і прозаїки зуміли й встигли так її опанувати. Проте, поважні застереження викликає мова деяких навіть уже більш заавансованих поетів. Мабуть, у погоні за оригінальністю вони (чи точніше один із них) вихваляється такими словами, ак „випотрощені", „кремсати", „викосор", „нрави", чи фразами „масляк... ідеології", „пікірування навісних сердець", „здибишся із сонцем", які не мають нічого спільного з українською літературною і навіть „модерністською" мовою. Тому й не цілком можна погодитися з виправданням редактора збірки Ларіси М. Л. Залеської - Онишкевич, що „ми старались якнайменше змінювати мову і стиль". Подані вгорі „чортополохи" такого ліберального трактування не заслуговують.

Добре написана супровідна стаття до антології п. н. „Коли юнак убиває вовка...", що її написав літературознавець, упорядник „Розстріляного Відродження" Юрій Лавріненко, трактуючи видану антологію, як перший звіт з експерименту з молоддю і перестерігаючи проти небезпек запаморочення, але й охолоджування поривань та запалу молодих талантів.

В загальному треба ствердити, що антологія „Контрасти" дуже корисна і цікава публікація. Вона додає багато віри й певности в незнищенність української духовости, яка залишається живою і міцною не лише в умовах різних режимних екстермінацій, але також і у важких, інколи фатальних для будь-якого творчого розвитку умовах еміграційної діяспори.

Нове розпорядження про можливості туристів із СССР

Київ. — До всіх „республік" було розіслано з Москви розпорядження, за яким бажаючі подорожувати за кордоном в період відпусток можуть від 1971 року відвідувати не тільки „країни соціялістичної співдружности", а й Італію, Францію, Фінляндію, Об'єднану Арабську Республіку, Алжир, Туніс, Марокко. Ті, які мають гроші й одержать дозвіл, зможуть брати участь у групових екскурсіях за кордон за маршрутами: Індія Афганістан, Індія — Пакістан, Індія — Цейлон та до деяких країн Південної Америки. Крім того, будуть влаштовані „морські круїзи" — мандрівки совєтськими пароплавами по морю" навколо Европи, по Середземному морі і вздовж країн Зах. Африки. „Молодь України" з 19 січня сповістила що, „цього року пільги в придбанні туристських путівок за кордон буде надано робітникам". Дотепер пільг-знижок для працюючих на фабриках, заводах, у радгоспах тощо, для робітників — не було, деякими пільгами користувалися тільки представники комуністичної партії та бюрократії.

20-ліття Осередку СУМА ім. Лесі Українки в Боффало

Святкування 20-ліття Осередку СУМА розпочато 15-го листопада Службою Божою, яку в наміренні української молоді, відправив о. шамбелян д-р Павло Івахів, в присутності численних вірних і уніформованих членів СУМА зі своїми прапорами. Тої ж таки неділі була відкрита виставка з діяльности Осередку за останніх 20 років. З-поміж праць поодиноких членів Осередку - ювілята вирізнялися експонати молодого мистця маляра Володимира Ковалика і 12-літнього Мирона Шарвана, який, не дивлячись на свій юний вік, проявляє у графіці неабиякий талант. Панове Михайло Петришин, Володимир Ковалик, панна Дарка Пристайко та інж. Микола Барицький вив'язались блискуче із свого завдання при урядженні виставки. Виставку, яка втішалася великою фреквенцією відвідувачів, відкрив перший голова Осередку, професор Зенон Саган, перетинаючи синьо - жовту стяжку при вході до приміщення.

В цьому ж приміщенні, на протязі тижня ювілейних святкувань вечорами, можна було оглядати інтересні фільми, які образово описували пройдений шлях сумівської праці боффалівського Осередку. Фільми ці - заслуга Павла Плотиці і Василя Вільчинського. На закінчення виставки і циклю висвітлювання фільмів, Борис Шарван висвітлив кольорово - звуковий фільм „Гуцулка Ксеня".

В суботу, 21-го листопада, в українському домі „Дніпро" відбувся Ювілейний Баль з участю трьох оркестр: Михайла Телюка і Данила Гошовського та оригінальної гуцульської оркестри під управою Михайла Мочерняка. Під час Ювілейного Балю вибрано королевою Осередку юначку Галю Регулу і її заступницю Марію Мочерняк. Присутніх на Балі милували своїми голосами наші талановиті юначки — солістка Оля Вільчинська і членкині квартету старших юначок „Соняшники" під керівництвом Христини Були. Ювілейний Баль, якого аранжером був Василя Шарвана, який передав від інших балів тим, що на ньому була переважаюча більшість нашої молоді. Того ж дня, в суботу 21-го листопада, українська радіо - програма Василя Шарвана відзначила 20 - ліття боффалівського Осередку спеціяльною 30 - хвилинною передачею з участю професора Зенона Сагана, юначок Лілі Вітрик і Ніни Дранки та керівника програми Василя Шарвана, який передав привіти і ґратуляції всім членам і членкиням Осередку — Ювілята.

На другий день, в неділю, о годині 3-ій по полудні відбувся імпозантний бенкет з участю родичів сумівської молоді, дорослого членства СУМА та гостей — представників українських організацій та установ, на чолі з отцями духовними наших обох віровизнань.

До почесного столу попрошено: о. шамб. д-ра Павла Івахова, пароха української католицької церкви, отця Михайла Павлишина - настоятеля української православної парафії, Лева Футалу — місто-голову Крайової Управи СУМА, професора Зенона Сагана - почесного голову Ділового Комітету, Василя Шарвана - члена крайової Управи СУМА і його дружину, інж. Миколу Барицького - члена Виховної Ради Крайової Управи СУМА, Михайла Лисака-голову Осередку і його дружину, д-ра Михайла Сайкевича - голову Відділу Українського Конґресового Комітету Америки.

В дальшому заняли почесні місця в президії бувші голови Осередку і представники організацій та установ.

Ювілейний Бенкет відкрив і привітав гостей почесний голова святкувань професор Зенон Саган і дальше ведення передав голові Осередку Михайлові Лисакові, який з черги попросив от. шамб. д-ра П. Івахова поблагословити Трапезу.

Головними промовцями під час бенкету були проф. З. Саган і Лев Футала, насвітлюючи пройдений шлях 20 - літньої праці СУМА в загальному і серед боффалівської громади. Крім писемних привітів, усно вітали Осередок: д-р Михайло Сайкевич, от. шамб. д-р П. Івахів, от. Михайло Павлишин, Ярослав Пришляк, Ірина Чмола, Петро Балко, інж. Володимир Дмитріюк, юнак Юрко Крупа, Микола Кобилецький, Дмитро Мацьків. Поміж привітами відбувались виступи самодіяльних гуртків. Виступ духової оркестри, яка перед початком бенкету супроваджала на залю почесних гостей, записався в пам'яті присутніх зворушливим споминoм, коли дотогочасний диригент Андрій Кравчук передав батуту над оркестрою своєму найздібнішому учневі Михайлові Петришину, бажаючи молодому і талановитому диригентові успіху на дальші роки.

Виступи танцювальної групи під керівництвом Юрія Гуднмяка викликали заслужене загальне захоплення. Молоді танцюристи настільки вишколені в мистецтві українського танку, що можна їх вважати за професійних. Милими голосами і приємною зовнішністю зарепрезентувався жіночий квартет „Соняшники" під кер. виховниці Г-го ст. Христини Були.

Під час бенкету, присутній на залі представник місцевої телевізійної висильні сфільмував цілість імпрези, з якої кадри фільму були показувані двічі в часі відомостей з прихильними для Осередку коментарями. Оба боффалівські часописи помістили прихильні статті про 20 - літні торжества Осередку.

З нагоди 20 - ліття була видрукована однодніівка під назвою „Новий Шлях", яка за хронологічним порядком інформувала докладно про працю й життя Осередку. В цьому велика заслуга теперішнього голови Михайла Лисака. В однодніівці були також поміщені цікаві статті і ряд знимок та побажання від установ, товариств і підприємств. За цілість оформлення однодніівки відповідали: Микола Барицький, Петро Бутрин, Ігор Чмола. Обкладинку до однодніівки виконав по мистецьки наш молодий мистець Володимир Ковалик.

Загальну увагу звернула на себе велика металева емблема СУМА, належно розбарвлена, роботи фахівця свого діла Володимира Демкова, який цю емблему подарував Осередкові з нагоди 20 - ліття.

Оформлення сцени і залі було в руках знаного мистця Маріяна Борачка. На закінчення вдалого бенкету, голова бенкетової комісії Михайло Бельмеґа сказав заключне слово, а отець Михайло Павлишин провів кінцеву молитву.

В. Шарван

Олекса ВЕРЕТЕНЧЕНКО

МОННА ЛІЗА

Вимрій дивного да-Вінчі,
Неповторну Монну Лізу
Возять, міряють на інчі,
Роздягли згори донизу —
І танцюють на Бродвеї,
І в Парижі десь на площі
Заґримовані під неї
Попідмоцувані мощі —
Серед бітників і бомів,
Наркоманів і пігмеїв...
Навіть блазень посоромив:
Довгу бороду підклеїв.

Леонардова другине,
Утікай назад до Лювру!
В наші дні мистецтво гине,
Визнають халтуру здуру.

Скільки вилито нудоти,
І в чиєму інтересі?
Жарти, співи, анекдоти
В телевізії і пресі.
Розміри не до вподоби,
Кольори не роблять свята.
Наче Статуя Свободи —
Вся вона зеленкувата.
Точать, як іржа залізо!
Отакі дива-контрасти...
Монно Лізо, Монно Лізо,
Я б хотів тебе украсти!

В ПУСТЕЛЬНІЙ ЧАСТИНІ СТЕЙТУ ЮТА з невідомих причин почали гинути вівці. Загинули дотепер майже півтори тисячі овець. Призначена комісія для дослідження причини такого лиха. Понад два роки тому там же пропало багато овець незабаром після того, як військовики провели експерименти з бойовим отруйним газом. Але вже понад півтора року в тому районі не було ніяких військових вправ.

У ПРИМІЩЕННЯХ СУДІВ, ЗАВЖДИ ВІДКРИТИХ ДЛЯ ЗАЦІКАВЛЕНИХ, тепер починають дедалі більше загострювати контролю. В судових залях стоять поліцаї-охоронці, встановлені телевізійні камери, бажаючих бути присутніми на процесі обшукують, щоб вони не принесли із собою зброї. В судах на Мангеттені й на Брукліні сторожа перевіряє навіть течки адвокатів.

СПОРТ

Редагує В. Сохан

„ТРИЗУБ" ВЕДЕ У ШІСТКОВОМУ ТУРНІРІ

У шістковому футбольному турнірі, який започатковано двома кругами гор минулої суботи й неділі, 16-го і 17-го січня, у залі Вестчестер Кавнті у Вайт Плейнс Н. Й., дружина „Тризуба" веде в табелі Групи Південі клюбів „Великої Чотирнадцятки" із двома перемогами та з відношенням воріт 7:1. На другому місці в цій самій Групі є дружина УСК-у Ню Йорк з однією перемогою та однією неріщеною і з відношенням воріт 6:4. „Тризуб" переміг в неділю, 17-го січня, грецьку дружину „Гелленік" з рахунком 3:1 і німецьку дружину „Джермен Амерікен СК" з рахунком 4:0. Футболісти УСК-у закінчили свої перші змагання турніру неріщеною 3:3 з жидівською дружиною „Блу Стар", але вже в другій грі турніру здобули перемогу над німецькою дружиною Елізабет СК з рахунком 3:1.

Чергові крути гор шісткового футбольного турніру визначені на суботу і неділю, 23-го і 24-го січня. Початок змагань турніру в суботу о год. 6-ій вечором, а в неділю о год. 1-ій по полудні. Так в суботу, як і в неділю виїжджатимуть з передомівки УСК-у в Ню Йорку автобуси для симпатиків УСК-у на змагання шісткового турніру.

ЛАНКА НАСТІЛЬНОГО ТЕНІСУ „Ч. СІЧІ" ЗАПРОШУЄ МОЛОДЬ

Ланка Настільного тенісу „Чорноморської Січі" в Ньюарку, що її очолює ланковий інж. Юрій Храневич, започатковує постійні тренінги під наглядом ланкового та запрошує на ці тренінги молодих ентузіястів настільного тенісу. Такі тренінги під фаховим наглядом відбуватимуться раз на місяць у п'ятницеві вечори в приміщеннях Американського Клюбу Настільного Тенісу (N. J. T. T. C.) при 124 Койт Стріт, в Ірвінгтоні, Н. Дж. Учасники тренінгів мусять мати обов'язково тенісові капці, або черевики з м'якою підошвою, та свої власні ракети.

Дати тренінгів: 19-го лютого, 12-го березня, 16-го квітня і 14-го травня, в годинах від 8-ої до 12-ої вечора.

Ланка настільного тенісу має в пляні влаштування після цієї серії тренінгів великий турнір.

По інформації в справі тренінгів можна звертатися до ланкового настільного тенісу „Ч. Січі" інж. Храневича на адресу:

Mr. George Chranewycz
25 Clifton Ave.
Newark, N.J. 07104

Його телефони: домашній — 484-5939, а в праці — 622-1030 (Area code 201).

— О —

ВІСТКИ УСТ „Ч. СІЧ"

Юнаки в сімковому футбольному турнірі

Дружина юнаків „Чорноморської Січі" Нюарк візьме участь в сімковому турнірі в залі Арморі в м. Петерсон, Н. Дж. Перші змагання юнаків „Ч. Січі" припадають на п'ятницю вечором, 5-го лютого, перед грами Турніру Шейфера. В минулому році юнацька дружина „Ч. Січі" брала теж участь в такому футбольному турнірі і добула в ньому звання віцемпіона і чашу фірми Шейфера.

Справи АФЛіги

Минулої суботи, 16-го січня, відбулися у Філядельфії чергові наради АФЛіги, на яких „Ч. Січ" репрезентував її постійний делегат п. Петро Мельник. В цих нарадах взяли участь крім представників активних членів АФЛіги „Ч. Січі" та „Спартанс" з Філядельфії також делегати суспендованих клюбів з Бостону і Сиракюз та представники клюбів — кандидатів на членів АФЛіги з Вашингтону, Вірджінії і Трентону. Між іншими кандидатами на членів АФЛіги зголосився теж клюб під назвою „Юкрейнієн Юнайтед" з Філядельфії. У звіті комісії, яка плянує поширення АФЛіги, була згадка про УСТ „Дніпро" з Балтимору, як потенційного кандидата на члена Ліги.

Питання „бути, чи не бути" АФЛізі буде вирішене в наступному місяці, коли два активні члени Ліги, тобто „Ч. Січ" та „Спартанс" подадуть свої пляни й пропозиції.

Бриджова ланка

В чергових змаганнях „Дуплікейт Бриджа", як відбулися минулої п'ятниці, 15-го січня, чемпіонами вечора стали О. Лісевич і інж. Б. Жук. Гри „Дуплікейт Бриджа" відбуваються в домівці „Ч. Січі" кожної п'ятниці вечором. Проводить ними ланковий бриджа інж. М. Яворський.

Річні Загальні Збори

Звичайні Річні Загальні Збори УСТ „Чорноморська Січ" Нюарк відбудуться в неділю, 7-го лютого, о год. 4-ій по полудні у власному домі Т-ва. На порядку нарад Зборів поруч звітування уступаючих органів Т-ва та вибору нової Управи на ювілейний 1971-ий рік будуть обговорені та затверджені пляни дальшої широкої діяльности „Ч. Січі", як також буде вирішене питання поширення приміщення для активности зимових ланок спорту: відбиванки, настільного тенісу і кошівки. Участь усіх членів УСТ „Ч. Січ" у цих Річних Загальних Зборах обов'язкова.

О. Твардовський

— О —

СІМКОВИЙ ФУТБОЛЬНИЙ ТУРНІР У ЧИКАГО

„Леви" — „Рокетс" 1:0
„Крила" — Литовський СК 1:1
Доріст: „Леви" — „Рамс" 1:1

В неділю, 10-го січня почався у Чикаґо в арені Інтернаціонального Амфітеатру сімковий футбольний турнір, який триватиме впродовж двох зимових місяців. Спортова арена Інтернаціонального Амфітеатру є окружена з чотирьох сторін трибуною на 7.500 сидячих місць. Дорослі дружини, учасники сімкового турніру є поділені на дві дивізії, Першу і Вищу, по 10 дружин у кожній, а крім них ще грають в програмі цього турніру дружини доросту та юнаків. Час змагань дорослих — 20 хвилин, а юнаків і доросту лише 15 хвилин.

Дві українські дружини, а саме УАСТ „Леви" і „Крила" зі сумівського осередку ім. М. Павлушкова беруть участь в грах Першої Дивізії. Крім цього „Леви" і „Крила" виставляють до показових змагань перед зустрічами дружин дорослих також дружини юнаків і доросту. З Першій Дивізії разом з „Левами" і „Крилами" змагаються ще ось такі дружини: „Атлетікс", Литовський СК, „Некакса", Реаль ФК „Рокетс", Словацький СК „Блискавіца" і „Ютс", разом 8 дружин.

„Леви" — „Рокетс" 1:0

В цих перших змаганнях турніру „Леви" перемогли 1:0 чорноскірих „Рокетс", дружина яких здобула чемпіонат Другої Дивізії і ввійшла до Першої. Дружину „Левів" підсилив Микола Крат, який повернувся до своєї дружини після того, як впродовж чотирьох років змагався у професійних дружинах „Чикаґо Спирс", „Ст. Луїс Старс", а останньо в комбінованій німецькій дружині „Ганза-Фортуна". Переможні ворота стрілив Євген Мишалів на 4-ій хвилині гри. Але були ще інші нагоди на здобуття воріт, що їх не використав той же Мишалів, як також Ансельмі і Козій. Сильний стріл Іваника вже в 1-ій хвилині зустрічі відбив воротар „Рокетс" на ріг. Воротар Банах оборонив чотири небезпечні стріли, але на 8-ій хвилині він зазнав контузії. Склад „Левів". Банах, Медина, Крат, Іваник, Нога, Ансельмі, Євген Мишалів, Вадим Мишалів і Козій. Керівниками цієї першої дружини є Вадим Мишалів і Карло Малий.

„Крила" — Литовський СК 1:1

Сумівські „Крила" зустрілися в останніх змаганнях неділі з дружиною Литовського СК з Маркет Парку. Обі дружини вели відкриту гру. Рахунок відкрив Богдан Чернюк, який здобув ведення 1:0 для „Крил" на 9-ій хвилині зустрічі. Після перерви литовці перебрали ініціятиву й вирівняли зі стрілу МекКласкі на 15-ій хвилині змагань. Воротар Стефан Боднар врятував „Крилам" одну точку своєю притомною обороною дуже небезпечних стрілів на 14-ій і 17-ій хвилинах гри. Склад „Крил": Боднар, Абрамюк Гулик, Дикий, Шленкер Курпіта, Чернюк, Юліян Куляс і Васюнець. Керівником цієї дружини є Іван Мазуркевич, колишній змагун „Крил".

Доріст: „Леви" — „Рамс" 1:1

В показових змаганнях зустрілися левенята з німецькими ровесниками дружини „Рамс" і після гарної гри закінчили цю зустріч неріщеною 1:1. Ворота для левенят стрілив оборонець, Нестор Винниченко на 2-й хвилині гри, а німці вирівняли з карного на 15-ій хвилині.

П. Головатий

† ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ЛЕЖАН, довголітній член Відд. 102, Б-тва св. апп. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, помер 3 листопада 1970 р. Покійний народився 29 серпня 1886 р. в Зах. Україні і став членом УНСоюзу в 1936 році. Залишив у смутку дочок Марію й Анну та сестру Анну. Похорон відбувся 6 листопада 1970 р. на українськім цвинтарі св. апп. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Бобечко, секр.

АНДРІЙ УГРИН, довголітній член Відд. 102, Б-тва св. апп. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, помер 3-го листопада 1970 р. на 79-му році життя. Покійний народився 21 серпня 1889 р. в Зах. Україні і став членом УНСоюзу в 1917 році. Залишив у смутку дочок Анну і Олену та синів Івана і Олександра і брата Йосипа. Похорон відбувся 4 листопада 1970 р. на цвинтарі св. апп. Петра і Павла в Парма, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Бобечко, секр.

МИХАЙЛО ЛАРНИШ, довголітній член Відд. 161, Б-тва св. Василія в Ембрідж, Па., помер 23 листопада 1970 р. на 57-ому році життя. Покійний народився 21 листопада 1913 р. в Піттсбурґу, Па. і став членом УНСоюзу в 1957 році. Залишив у смутку дружину Анну, двох синів, внука, матір, сестру і двох братів. Похорон відбувся 27-го листопада 1970 р. на українськім католицькім цвинтарі св. апп. Петра і Павла в Ембрідж, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
А. Джула, секр.

ВАСИЛЬ ПИЛИПЯК, довголітній член Відд. 98, Б-тва св. Володимира в Шенандоа, Па., помер 24-го листопада 1970 р. на 81-му році життя. Покійний народився 16 грудня 1889 р. в Україні і став членом УНСоюзу в 1933 році. Залишив у смутку сина Василя. Похорон відбувся 27 листопада 1970 р. на цвинтарі св. Михайла в Шенандоа, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
О. Дудиш, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 30-го СІЧНЯ 1971 р.

ГАРТФОРД, Конн. Річні збори Б-ва св. І. Хрестителя — Відд. 277, о год. 7-ій веч. в малій залі УНДому при 961 Wethersfield Ave. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір управи на 1971 р. Проситься чл. прибути на час. — Управа.

НЕДІЛЯ, 31-го СІЧНЯ 1971 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Т-ва Мир — 324 Відд. о год. 2-ій по пол. в Горож. Клюбі, 23-та і Бравн вул. На порядку: звіти і вибір нової управи на 1971 р. — Управа.

ЧИКАГО, Ілл. Річні збори Б-ва св. Стефана — 221 Відділ о год. 1-ій по пол. в Домі Відділів УНС, 845 N. Western Ave. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір управи на 1971 р. Проситься чл. прибути. — М. Цісовський, предс., Т. Шпікула, фін. секр., І. Михальцевич, кас., К. Крайник, рекор. секр.

НЕДІЛЯ, 14-го ЛЮТОГО 1971 р.

ЯНГСТАВН, Огайо. Річні загальні збори Т-ва О. Басараб — 348 Відд. о год. 3-ій по пол. в церковній залі св. Трійці, 525 В. Раєн Евню. На порядку: звіти та вибір нової Управи на 1971 рік. Проситься чл. прибути. — Е. Волошин, предс., М. Макар, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори Т-ва Орлик, 27 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі Чорном. Січі, 688 Sanford Ave. Проситься чл. прибути. — Л. Олесницька, секр.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	$2.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	$3.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ ЗА ПОЛІТИЧНІ ОГОЛОШЕННЯ (виборчі кампанії)	$4.00
ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) по	$3.00
за інч за кожного рода оголошення.	
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту	$4.75
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти	$6.50

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

Розшуки

РОЗШУК
СТЕФУ ШЛІТТЕР, яка перебувала в Зальцбурзі, Австрії, а тепер правдоподібно в Ню Йорку, пошукує Михайло Марків. Хто знав би щось про неї, або вона сама, проситься писати на адресу:
Михайло Олійник
64 Beaty Avenue
Toronto 3, Ont., Canada
Інші газети прошу про передрук.

Купуйте в підприємствах, які оголошуються в „Свободі"!

ТАРЗАН, Ч. 6498. Гано залишився без зброї

— Він обманював, Тарзане! Кинув свого списа проти тебе поки ще Мамбо дав сиґнал!

— Так, сотнику Дикий Коте, завдяки тобі я побачив його впору!

— Бій мусить продовжуватися, поки один муж помре!

— Зупини його, Мамбо! Я, Гано, не маю ні одного списа, а він має два!